

OSMANLICA REHBERİ

Hazırlayan:
Dr. Ali Kemâl Belviranlı

K: 29562
T: T422.6

OSMANLICA REHBERİ

Hazırlayan :

Dr. Ali Kemâl Belviranlı

NEDVE YAYINLARI Nu : 11
Dil Yayınları Serisi Nu : 2

Genel Dağıtım :

NEDVE YAYINLARI

Tuzcular İçi No. 2 KONYA
Tel : 3013

Ö N S Ö Z

BU KİTAP : *Bütünöyle bir, arşiv kitabıdır.*

*Ecdâdımızdan bize kalan paha biçilmez arşivlerimizi oku-
mak, tanımak ve tanıtmak için hazırlanmıştır.*

BU KİTAP :

Evinizde,

Bûronuzda,

Masanızın başında,

Ve her istediğiniz yerde,

*ARŞİV YAZIMIZIN yanı OSMANLICA'nın; yazılışını ve
okunuşunu;*

★ Kendi kendinize,

★ Kendi harfleriyle,

★ Ve en kolay şekilde... öğrenmeniz için hazırlanmıştır.

BU KİTAP :

Kitabından - kitâbesine,

Târihinden - vaktiyesine,

*Medeniyetinden - coğrafyasına kadar... Osmanlıyı ve Osmanlı
kültürünü tanımak isteyenlerin ilk kitâbidir.*

BÖYLE OLUNCA DA :

Devlet arşivlerinde,

Vakıflarda - kütübhânelerde,

Nüfus ve tapu müdürlüklerinde çalışanların;

Üniversitelerin :

Edebiyat, Türkoloji ve Şarkiyat bölümleriyle;

İlâhiyat fakültesi,

Yüksek İslâm Enstitüsü,

İmam Hatip Okulu,

*Târihi ve mânevî ilim ve kültürle ilgili bütün kurs öğ-
rencilerinin,*

Bu konulara hevesli herkesin... İlk mürâcaat kitabıdır

OSMANLICA REHBERİ...

OSMANLICA REHBERİ'ni, konuya istekli herkese, en iyi dileklerle
takdim eder, gönüller dolusu başarılar niyâz ederim.

*Bu vesileyle, kitaptaki yazıları bize lutfedip sunan Hattat
Hâmid Aytac Beyefendiye kalbi teşekkürlerimi arzey-
lerim.*

Dr. Ali Kemâl BELVİRANLI

1.1.1976

KONYA

(Her hakkı mahfuzdur. Kısmen veya tamâmen ıktibas edilemez.)

Ü S U L

Lutfen, ve lutfen bu kitabı, şu gösterilen üsûle göre tâkib ediniz :

Altlarında veyâ yanlarında okunuşları bulunan çift numaralı sayfayı, okunuşlarına bakarak,
Sağdan-sola,
Ve yukarıdan-aşağıya doğru 20'şer defâ okuyunuz.

★

Bu sayfanın karşısındaki tek numaralı sayfayı da, aynı şekilde :

Sağdan-sola,
Ve yukarıdan-aşağıya doğru olmak üzere 10 defâ okuyunuz.

Tereddüd ettiğiniz yerler olursa, çift numaralı sayfadaki okunuşlarına bakınız.

Bu sayfanın okunuşunu tam ve yanlışsız olarak öğrendikten, ve çok süratli olarak okunmasını başardıktan sonra;

İnce bir pelür veyâ kopya kâğıdını bu tek numaralı sayfanın üzerine koyarak, bu sayfadaki bütün kelimeleri aynı sıra ile ve kalın bir kurşun kalemle 10 defâ kopya ederek yazınız. Yâni bu ince kâğıttan 10 tânesine bu sayfayı kopya ediniz.

Tek numaralı sayfayı, bu şekilde öğrenip yazmadan, kat'iyen diğer sayfaya geçmeyiniz.

★

Bu üsulle, Osmanlıca'nın yazılışını ve okunuşunu, birkaç hafta içinde nasıl başardığınızı siz de göreceksiniz.

★

İlk fırsatta, Osmanlıca ile yazılmış bütün kelimeleri içine alan bir lügat ve imlâ kitabını, ve ayrıca gene bu yazı ile yazılmış bazı temrin kitaplarını inşaallah sizlere sunmuş olacağız.

Dr. Akî Kemâl BELVİRANLI

OSMANLICA'nın KİTAP HARFLERİ

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru. (elîf, be, te, se)
diye 20 defa okuyunuz.

3	2	1
KAF : ق	R re : ر	ELİF : ا
KEF : ك	Z ze : ز	B be : ب
G : گ	J je : چ	P pe : پ
N - Y : ن	S sin : ش	T te : ت
L lâmi : ل	S şin : س	Ş şe : ش
M mim : م	SAD : ص	C cim : ج
N nun : ن	DAT : د	Ç çim : چ
V vav : و	TI Tı : ت	H HA : ه
H he : ه	ZI Zı : ز	Hi Hı : ه
he - E : ه	AYIN : ا	D dâl : د
Y ye : ی	GAYIN : گ	Z al : ز
	F fe : ف	

OSMANLICA'nın KİTAP HARFLERİ

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşığı sayfaya bakınız.

10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

3

2

1

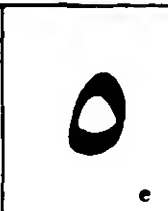
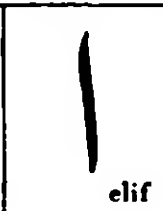
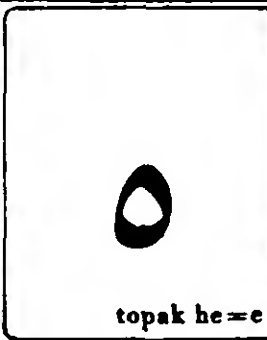
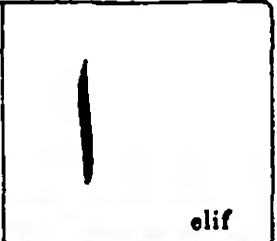
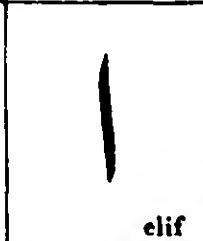
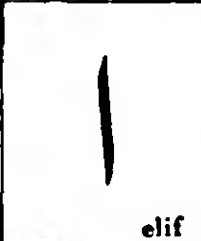
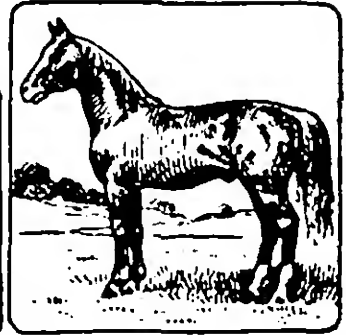
ق :
ك :
گ :
ن :
م :
ه :
و :
ز :
ح :
ط :
ث :

ر :
ز :
س :
ش :
ي :
ب :
ف :
ل :
م :
ن :
ه :
و :
ز :

ـ :
ر :
ز :
س :
ش :
ي :
ب :
ف :
ل :
م :
ن :
ه :
و :
ز :

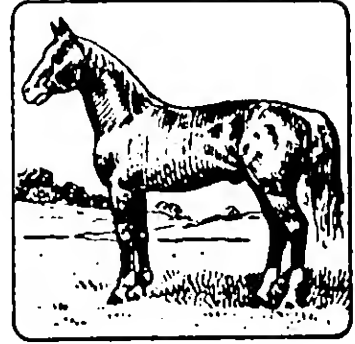
Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıkı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

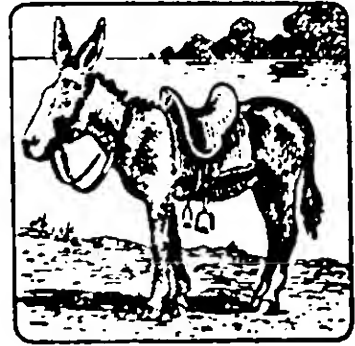

|

|

|

|

o

|

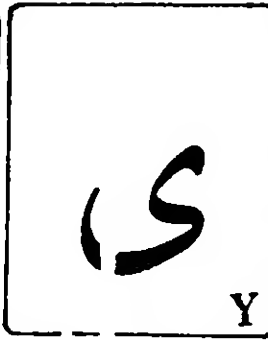
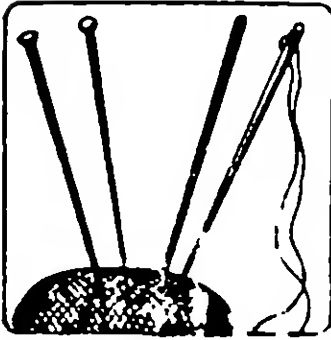
o

|

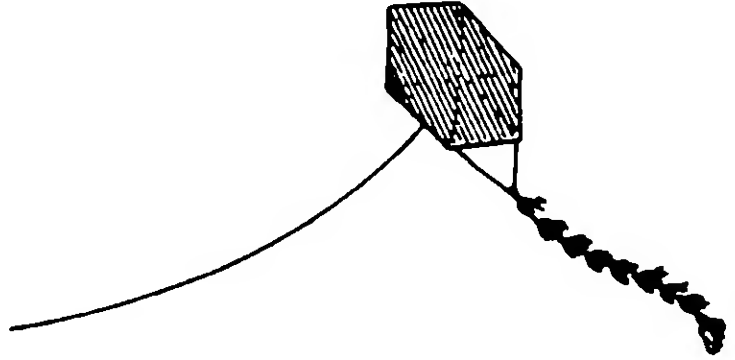
o

|

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

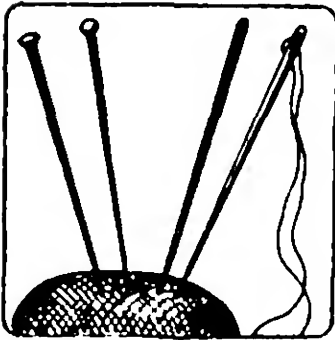

ی ye	ی ye	ی ye	ی ye
ه e	ا elif	ه e	ا elif

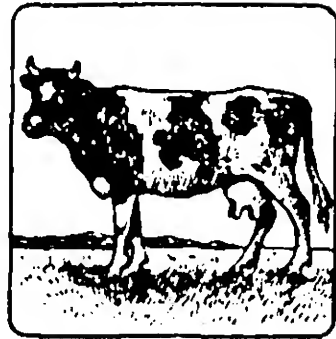

و v	و v	و v	و v
و v	ی y	ه e	ا elif

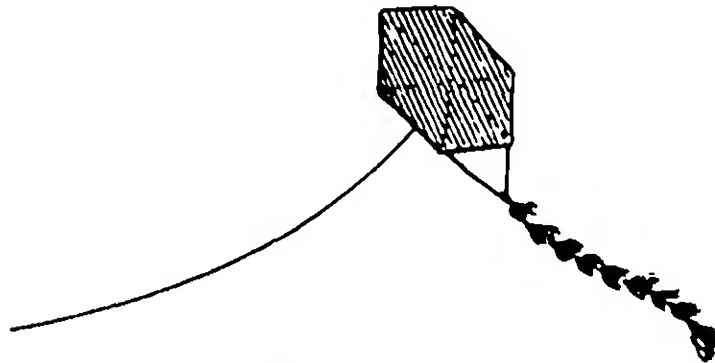
10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ی

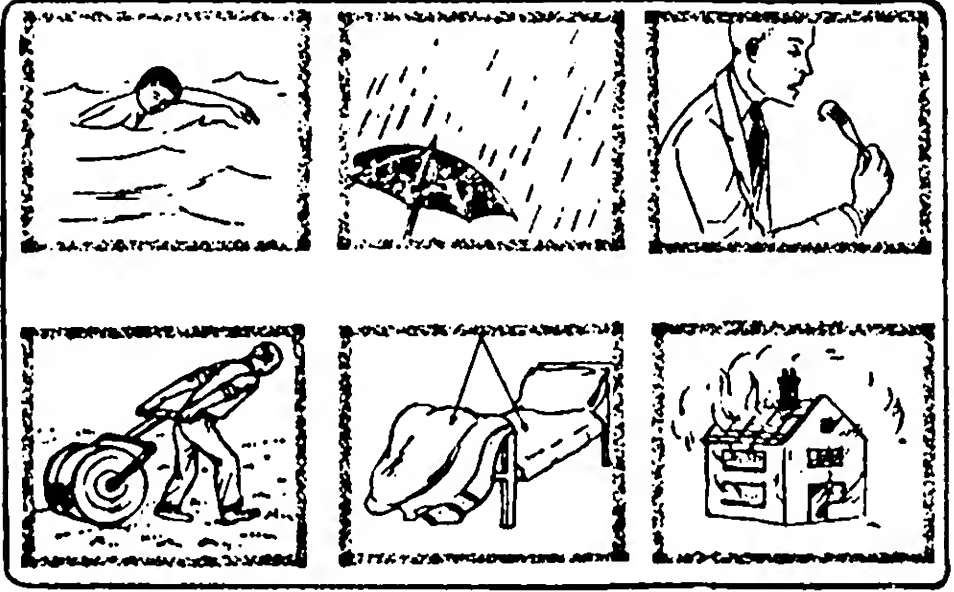
ی ی ی ی
ه ا ه ا

و

و و و و
و ی ه ا

Okunuslarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

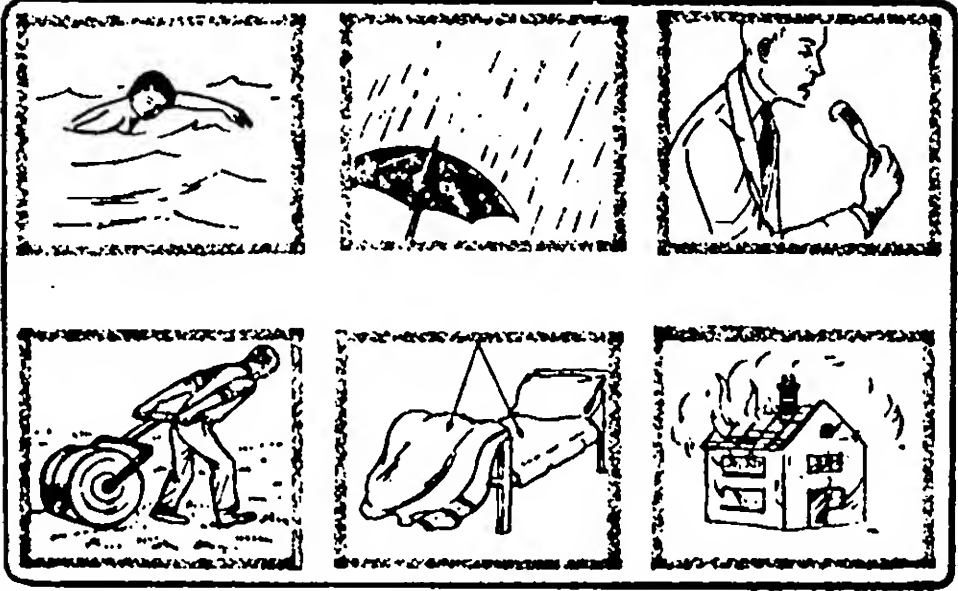

ی
yi

ی yi	ی yi	ی yi	ی yi	ی yi
و v	ی yi	ه e	ی y	ا elif
ی yi	ا elif	و v	ه e	ی y

ه	ه	ه	ه	ا	ا	ا	ا	ا	ا
و	و	و	و	ی	ی	ی	ی	ی	ی
			v	i	i	yi			y

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşılıklı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ی

ی ی ی ی ی

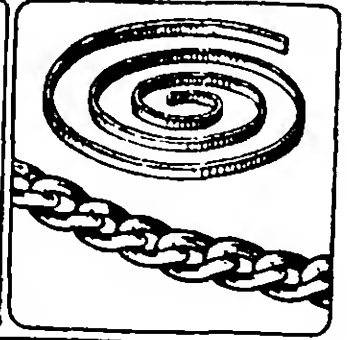
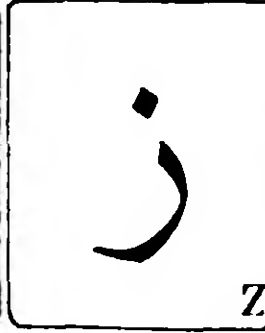
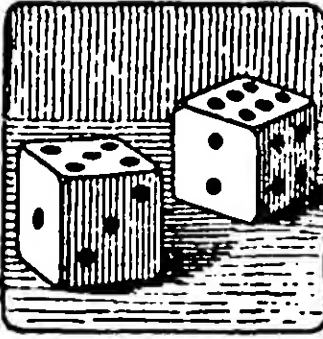
و ی ه ی ا

ی ا و ه ی

ه ه ه ه ا ا ا ا ا ا

و و و و ی ی ی ی ی ی

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

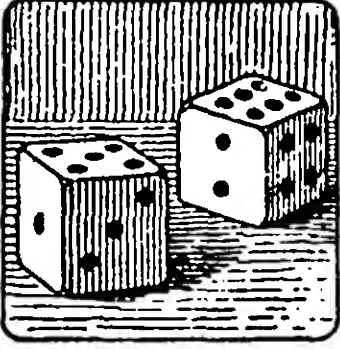

زه	زی	زو	زا
ze	zi	zu	za
زا	زو	زه	زی
zâ	zu	ze	zi
زا-ده . را-زی . ره-زه .			
ze	re	zi	râ
de	za		

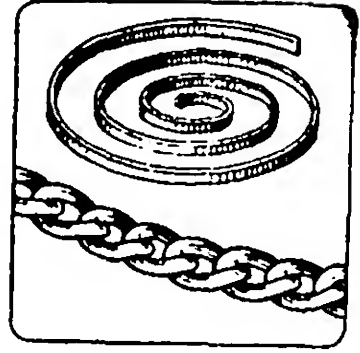
دود	دهد	داد
dud	ded	dad
رور	ره ر	رار
rur	rer	rar
زوز	زه ز	زاز
zuz	zce	zaz

روز	زار	دور	دار
rus	zar	dur	dar
دور	دا-دی	دار	ده-ره
dur	l di da	dar	re de
زاره	داری	دور	دار
zâde	darı	dur	dar
زار	ز		
zar	z		

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ز

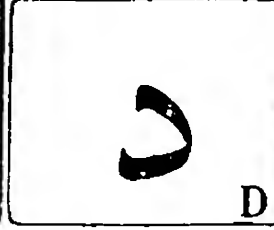
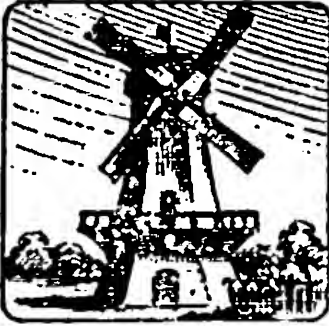

زا زو زی زه
زی زه زو زا
زا-ده . را-زی . ره-زه.

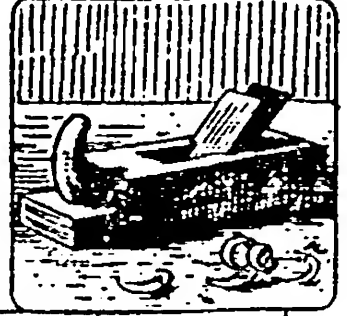
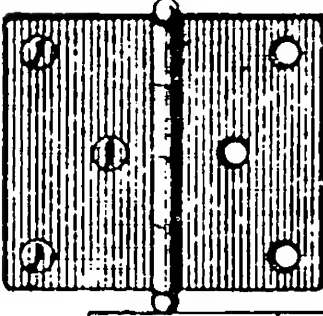
داد ده دود
رار ره رور
زاز زه زوز
دار . دور . زار . روز .
ده-ره دار . دا-دی دور .

ز . زار . رار . دور . راری . زاده .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

دو du	دی di	ده de	دی di	دا da
دی di	دو du	دا da	ده de	دی di
ده-ده de de		دا-دی di da		

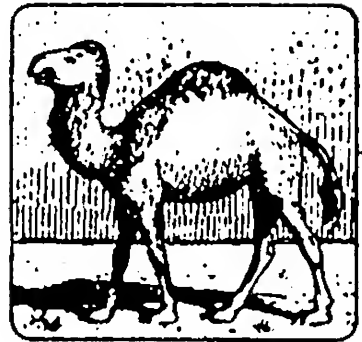
رو ru	ره re	ری ri	را ra
ری ri	رو ru	را ra	ره re
ره-ده re de		دا-ری ri da	

دوره dere	دوده dede	داري dari	داري dadi	ر . د r d
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

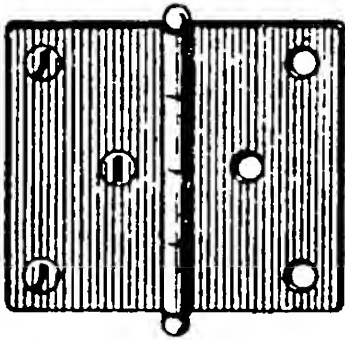
10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşılıklı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

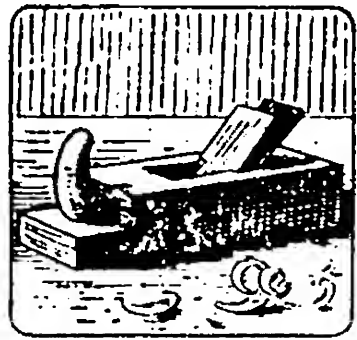
د

دا دی ده دې دو
دی ده دا دو دې
دا-دې . ده-ده .

ر

را ری ره رو
ره را رو ری
دا-ری . ده-ره .

ر . ر . راری . راری . رهره .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

آ A

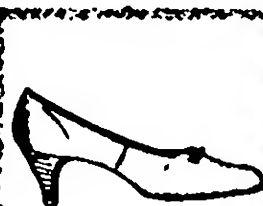
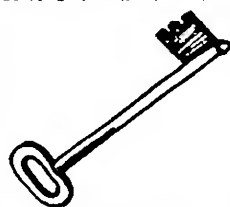
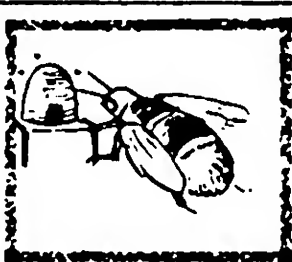
آ-را ra a	آ-ری ri a	آ-دا da a	آ=ا elif a
آ-زاد zâd â	آز az	آد ad	

آ-ری آ-رار
ri a far a

دا-دی آ-دا-دی
di da a di da

آ-ری darî	آدا ada	آزار âzâd	آ-ری ari	آز az
--------------	------------	--------------	-------------	----------

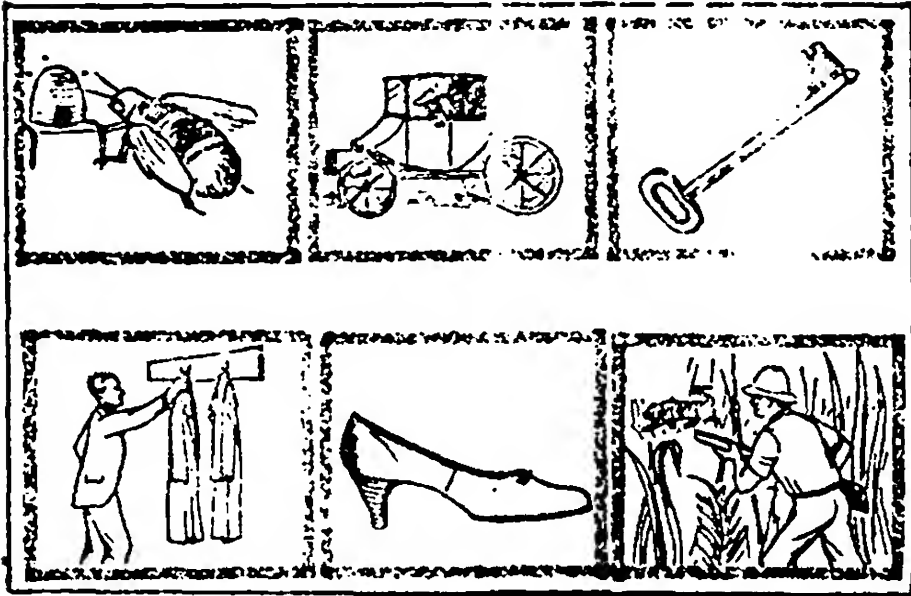
10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıkı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

آ=ا . آ-دا . آ-رې . آ-را .
آد . آز . آ-زاد .

آ-رې آ-رار .
دا-دې آ-دا-دې .

آز . آرې . آزار . آدا . دارې .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ب
B

ب sondan b	بد ortadan b	بد baştan b	
بی=بی bi bi	بو=بو bu bu	به=به be be	با=با ba ba
بیب			
به بو بی با be bu bi ba			
بوز buz	بورا bura	آرابا araba	بابا baba
باب bab	آب âb	بازو bazu	بود bud
		بابا آرابا آرار arar araba baba	
ده ده بوز آرادی aradı buz dede			
آرابا araba	آب âb	بوز buz	بابا baba
ب، ب b b	بو bu	بابا baba	بوز buz

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıkı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ب
ب ب ب

ببب . با = به بو = بی = بی
به بو بی با

بابا . آرابا . بورا . بوز .
بود . بازو . آب . باب .

بابا آرابا آرار .
دهده بوز آرادې .

ب ، ب . بو . بابا . بوز . آب . آرابا .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ه = ه
E üstün :

ince harfleri (e) ile,
kalın harfleri (a) ile
okutur.

د = ده	ر = ره	ز = زه	ب = به
d	r	z	b
د	ر	ز	ب
de	re	ze	be

دري	بري	بره	بربر
deri	beri	here	berber
بز	بدري	برابر	زرده
bez	bedri	berâber	zerde

ي = ي
Y y

دير	ديري	دين	ديزي
dir	diri	diz	dizi
دینه	زیر	زیرا	دیب
dize	zir	zirâ	dib

بز	بربر	برابر	زرده	دیب	دیز
bez	berber	berâber	zerde	dib	diz
آری	دیری	بدری	دیدي		
arı	diri	bedri	didi		

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ه = ک

د = ده ر = ره ز = زه ب = به
ز ب د ر د

دری . بری . بره . بربر .
بز . بدری . برابر . زرده .

ی = ی

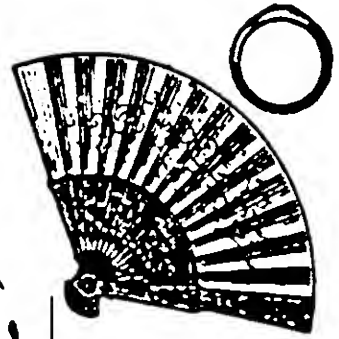
دیر . دیری . دیز . دیزی .
دیزه . زیو . زیرا . دیب .

بز . بربر . برابر . زرده . دیب . دیز .
آری . یری . بری . دیدی .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ی

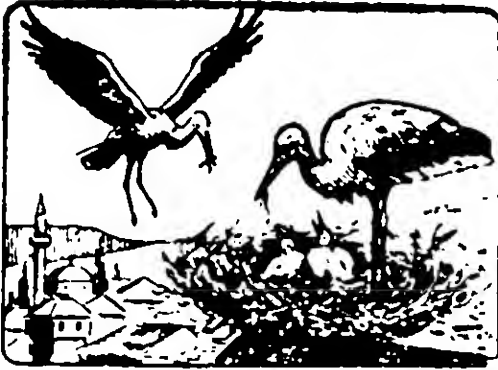
ی ی ی
sondan y ortadan y baştan y

یو=یو yu yu	یی=یی yi yi	یه=یه ye ye	یا=یا ya ya	ییی
	یی yi	یا ya	یو yu	یه ye

یاز yaz	یازِ yazı	یار yar	یارِ yarı
			
یای yay	آیی ayı	آی ay	
آیوِ ayrı	یَر yer	یدی yedi	دایِ dayı

یَرده yerde	یدی آیی ayı yedi	یارِ آیی ay yarı	یه=یه ye ye	یا=یا ya ya
یارار yazar	یازار yazar	یازدی yazdı	یاردی yardı	بوز buz

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

							
ل	ل	ل	ل				
sondan l		ortadan l		baştan l			
لی=لی		له=له		لا=لا (لا)		لل	
li		li		le		le (lām elif)	
لا		له		لی		لو	
lā		le		li		lu	

آل	دال	بال	بَل	بیل
al	dal	bal	bel	bil
زِل	دیل	لالا	لاله	
zil	dil	lala	lale	
آلای	آبلا	یالی	لیرا	
alay	abla	yalı	lira	

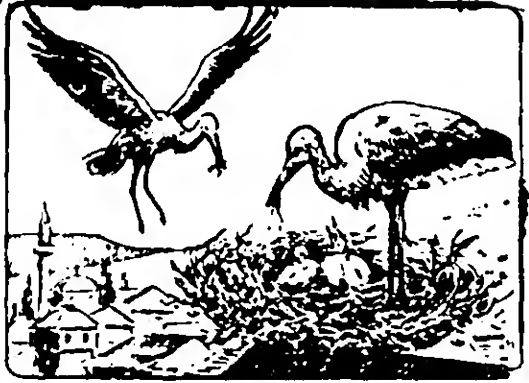
لر=	لر: یولر	دهره لر	لاله لر
LER	yerler	dereler	lâleler
لر	لار: دالر	آرابا لر	لیرا لر
LER	dallar	arabalar	liralar

ل	له=ل	بالی بول ، بابا داریلدی
l	le le	bul 'balı baba darıldı
داری بیلیر آبلو لاله آلدی		
bilir aldı lâlâ abla		

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıkı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ل

ل ل ل

للل . لـا=لا (لا) لـه=له لى=لى
لا له لى لو

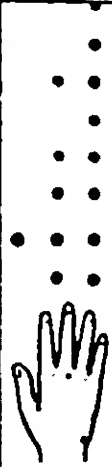

آل . دال . بال . بَل . بیل .
زِيل . دِيل . لا لا . لاله .
آلای . آبالا . یالِی . لیرا .

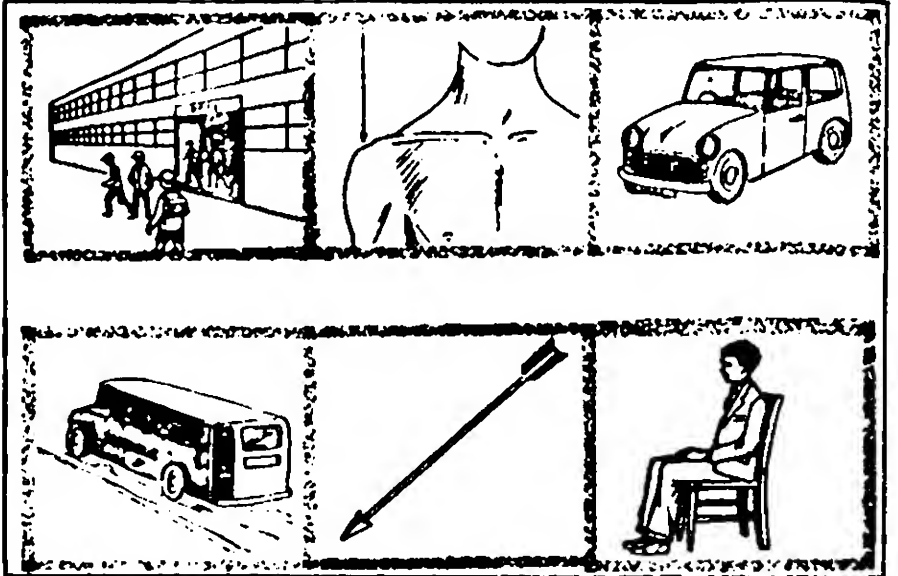
له ر: یولر . دهره لر . لاله لر .
لار: دال لر . آوابال لر . لیرال لر .

ل . له=له . بالِی بول ، بابا داریلدی ؛
رادِی بیلیر . آبد لاله آلدی .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ق

بۆ	دۆ	لۆ	رۆ	یۆ	زۆ
bo	do	lo	ro	yo	zo
		بۆرۈ	دۆلۈ	زۆر	
		boru	dolu	zor	
	بۆل	یۆل	بۆدۈر	دۆلاب	
	bol	yol	bodur	dolap	
	دۆلاب	دۆلۈ	یازی زۆر	دای	
	dolap	dolu	zor yazi	davı	
	بۆرۈ آلدی	بۆ بۆل بۆرۈ			
	boru aldi	yol bu yorar			

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

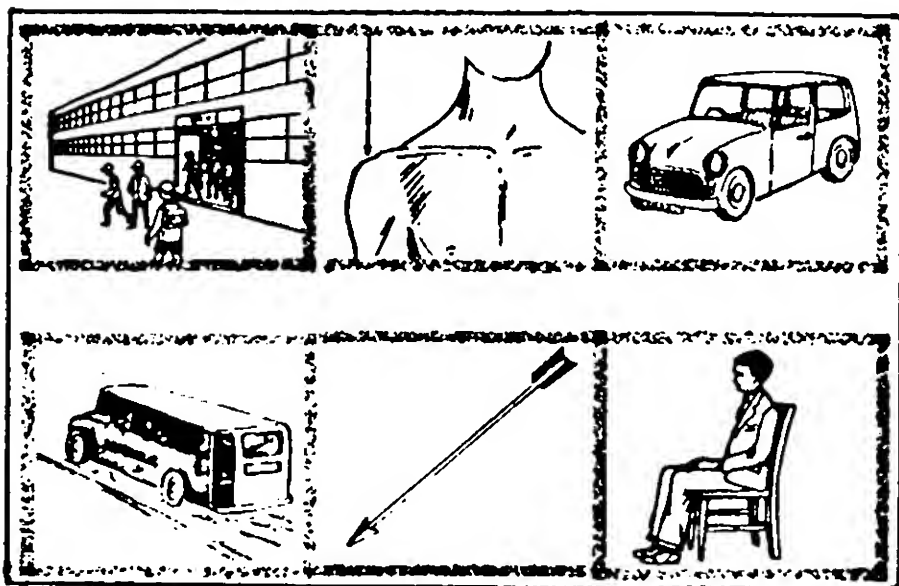
ق

بۆ دۆ لۆ رۆ یۆ زۆ

بۆرۈ . دۆلۈ . زۆر .

بۆل . یۆل . بۆدۈر . دۆلاب .

دۆلاب دۆلۈ . یازی زۆر . راپی
بۆرۈ آلدی . بۆبۆل بۆرار .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ق

KAF: K

ق
ق
ق

sondankaf ortadankaf baştankaf

قه	قو	قا	قي	كو	قق
ka	ko	ka	'ki	ku	

قارا	قورو	قوزو	قار	قاز
kara	kuru	kuzu	kar	kaz
قیر	قیز	قول	اق	باق
kır	kız	kol	ak	bak
یاق	یوق	آیاق	دولاق	قیزاق
yak	yok	ayak	dolak	kızak
	قولاق	قایق	بالیق	
	kulak	kayık	balık	
ق = و	قا = قا	قاز	قوزو	قاراق
kaf	ka ka	kaz	kuzu	karak
رده قار یوق	ده رله آقار	قیز دولابی		
kar yerde	yok	akar dereler	kız	dolabi
قیردی	بو قورو دالی یاق			
kırdı	bu kuru dalı yak			

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ق
ق ق ق

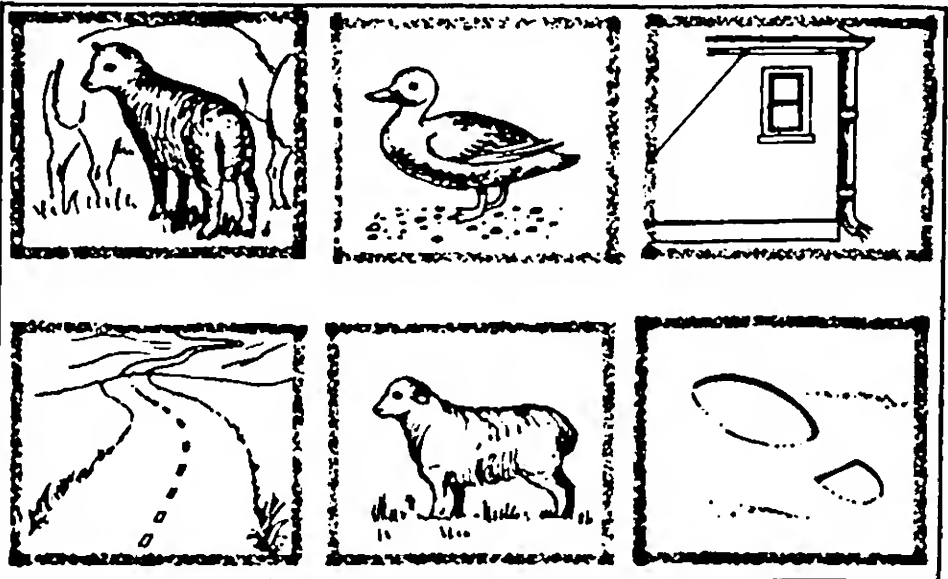
ققق . قوقی قا قوقه

قارا . قورو . قوزو . قار . قاز .
قیر . قیز . قول . آق . باق .
یاق . یوق . آياق . دولاق قیزاق .
قولاق . قاییق . بالیق

ق = و . قا = قا . قاز . قوزو . بایراق . قیزاق .
یرده قاریتو . دهره لر آقار . قیزدولایی
قیزدی . بو قورو دایی یاق .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

او ای					
<div>U o i</div>					
اولو	اوزاق	اوبور	اور	او=و	• • •
ulu	uzak	ubur	ur	U	• • •
اوراق	اوق	اودا	اورا	او=و	• • •
orak	ok	oda	ora	o	• • •
اویوق	اولوق	اوردو	اوقو		• • •
ovuk	oluk	ordu	oku		• • •
ایزبه	ایری	ایله	ایز	ای=ی	• • •
izbe	iri	ile	iz	i	• • •
kız obur ok ile yay kuzu ile kaz					• •
قاز اید قوزو بای اید اوق اوبور قیز					
آباز ایزی یول اوزاری بابا اوبور قیز					
uyuvor haha uzadı yol izi ayak					

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

او. اق. ایه

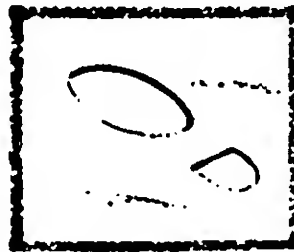
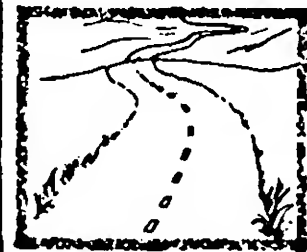
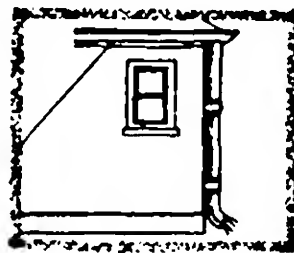
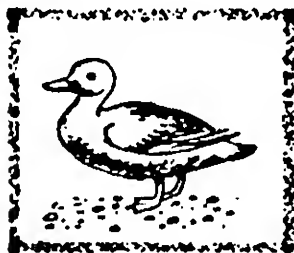
او = و . اور . اوبور . اوزاق . اولو .

اق = ق . اورا . اودا . اوق . اوراق .

اوقو . اوردو . اولوق . اویوق .

ایه = ی . ایز . ایلہ . ایری . ایزبہ .

قازاید قوزو . یایاید اوی . اوبورقیز .
آبای ایزی . یول اوزاری . بابا اونیوتور .

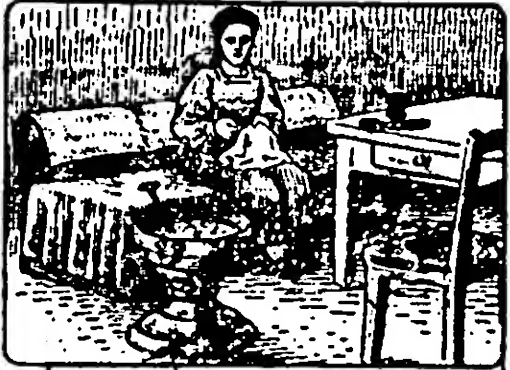
Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

م

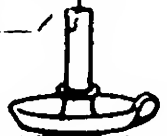
M

sondan m ortadan m baştan m

م	م	م
---	---	---

مو	مه	مو	می	ما	مم
mo	me	mu	mi	ma	
یما = یما		لم = لم		بم = بم	
...yma ...yma		lem lem		bem bem	

آرمود	دامار	مور	مارول	مال
armud	amar	mor	marul	mal
قوم	یاما	قازما	قاما	دمیر
kum	yama	kazma	kama	demir
یاردیم	بایرام	دام	موم	
yardim	bayram	dam	mum	

اوزامق	دورمق	بولمق	آرامق	مق : MAK
uzamak	durmak	bulmak	aramak	
آرامادی	دورما ، قیرما ، یاقما		ممم	م
aramadı	yakma	kıрма	durma	m
آلوماز ، دورماز		بولمازی		
durmaz uvmaz		bulmadı		
بیلیمیز		آلوماز		
bilmiyor		okumuyor		

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

م
م م م

ممم . ما فی مو مه مؤ
بم = لم = لم دیمایما

مال . مارول . مؤر . دامار . آرمود

دمیر . قاما . قازما . یاما . قوم .

موم . دام . بایرام . یاردیم .

مق : آرامق . بولق . دورمق . اوزامق .

م . ممم . دورما ، قیرما ، یاقما . آرامادی ،

باقمادی ، بولمادی . اولوماز ، دورماز ،

یارماز . اوقوماپور ، یازماپور ، بیلمه پور .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ی = $\overline{\text{—}}$
Y ESİRE

İnce harfleri (i) ile.
Kalın harfleri (ı) ile okutur

د = دی	ز = زی	ب = بی	ل = لی
di di	zi zi	bi bi	li li
ر	ق	م	ی
ri	ki	mi	yi
بر	بز	بری	بزی
bir	biz	biri	bizi
در	لازم	قابل	زیاده
dir	lâzım	kaabil	ziyâde
دم : بیدم	بیدم	آلدم	یازدم
DİM	bildim	biledim	aldım
رم : بیلیم	دیلهرم	آرارم	آلیرم
RİM	bilirim	dilerim	alarım
در : بوآرمود ایری در	بوآارما دمیردر		
DİR	armut bu	iridir	demirdir kazma bu
اوقوس یازس لازم در			
okumak	vazmak	lâzımdır	
بابا زه ر فوزو آلدی	برادریم قزاق		
baba	bize	bir	kızak
ایله قایقور	دایی زه	آرمود	یوللادی
ile	dayı	armud	yolladı

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıld sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ی = ۛ

د = دی ز = زی ب = بی ل = لی
ر ق ۛ م ۛ ۛ ق

بر ۛ بز ۛ بری ۛ بزى ۛ بزه ۛ
در ۛ لازم ۛ قابل ۛ زیاده ۛ برادر ۛ

دم : بیدم بیلدم آلدیم یازدم
رم : بیلیرم دیلهرم آرارم آلیرم
در : بوآرمود ایری در بوقازما دمیردر

اوقوس یازم لازم در ۛ
بابا بزه بر فوزو آلدی ۛ برادرم قیزا
ایده قایتور ۛ دای بزه آرمود بوللادی ۛ

Ökunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

sondan n ortadan n baştan n

نن	نو	نی	نا	نه	نَو
	nu	ni	na	ne	no
نار	نای	زورنا	نانه	یاناق	
nar	nay	zurna	nâne	vanak	
قان	اون	اَوْن	بورون	بَوُون	
kan	un	on	hurun	boyun	
بَن	بِنا	آننه	آیران	نَره ده	
ben	bina	anne	ayran	nerede	
<div> <div> دن </div> <div> DEN </div> </div>					
<div> <div> دن </div> <div> DAN </div> </div>					
<div> <div> دن </div> <div> DEN </div> </div>					
ن	نَه	نُری زه ده در ؟ باییم			
n	N	bilmem nerededir ? Nuri			
بَنه	آننه	یاردیم	ایده رم	یارمه	یارام
ben	anneme	yardım	ederim	varın	bayram
بزه	پر قوتونه	آلیندی	قانه	قیریزی در	
bize	bir	koyun	alındı	kırmızıdır	kan

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıklı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ن
ذ ذ ن

ننن . نو فی نا نه نو

نار . نای زورنا . نانه . یانا .

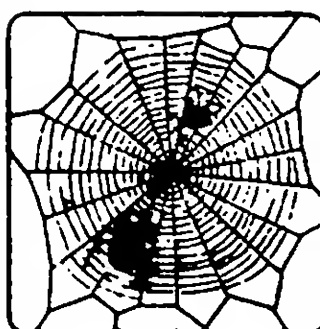
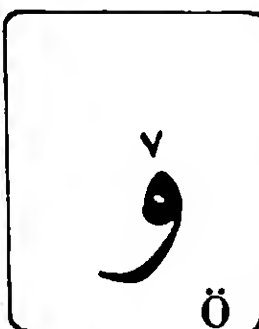
قان . اون . اۆن . بورون . بویون .

بن . بِنَا . آننه . آیران نوه ده .

دهن ، دیزدن . دمیردن .
دان ، آیاقدن . قان دن . } **دن**

ن . نه . نوری زه ده در ؟ بیلمم .

بِه آننه یاردیم ایده رم . یاریه بارام
پزه پر قوبونه آلیندی . قاهه قیرمیزی در .

رؤ	بؤ	نؤ	دؤ	يؤ	سؤ
rö	bö	nö	dö	yö	sö
دۆن	سۆن	بۆل	سۆز	سۆيە	
dön	sön	böl	söz	söyle	
بۆيە	دۆنەر	سۆنەر	سۆيلەر		
böyle	döner	söner	söyler		

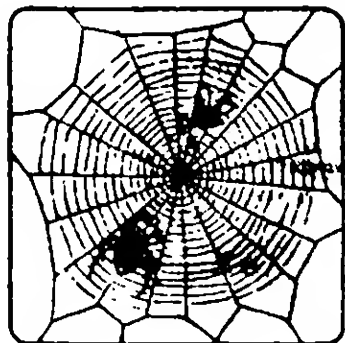
اۋ . اۋ

اۋ=ۋ	اۋزۋم	اۋزۋ	اۋزۋرۋنە
ü	üzüm	üzme	üzerine
اۋ=ۋ	اۋد	اۋز	اۋزلۋ
ö	öd	öz	özlü
	اۋيلە	اۋرمە	اۋدەمە
	öyle	örme	ödeme

موم سۆنمەدى ، يانمايۇر	بوناى آل ، دۆردە		
mum sönmedi	bu yanıyor	al	dörde
بۆل	نۆيۋەدۋم ؟	اۋيە دورما	قايىق دۋشە
böl	ne	öyle	dümen
اۋيە دورما	اۋزۋم	اۋزۋم باقارۋ قىزارۋر .	
döner	üzüm	üzüme	kızartır

ۋ

رۆ بۆ نۆ دۆ یۆ سۆ
دۆن . سۆن . بۆل . سۆز . سۆيله .
بۆيله . دۆنەر . سۆنەر . سۆيله ر .

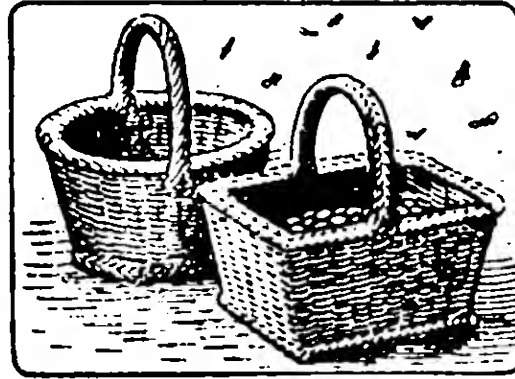
اۋ . اۆ

اۋ=ۋ . اۋزۋم . اۋزمە . اۋزرىنە .
اۋ=ۆ . اۋد . اۋز . اۋزلۇ .
اۋيله . اۋرمە . اۋدەمە .

موم سۆنمەدى ، ياغىتور . بونارې آل ، دۆردە
بۆل . نەسۋىدەرم ؟ اۋپە دورما . قابىسە دۋسە
اندە دۆنەر . اۋزۋم اۋزۋم باقارۋ قىزارېر .

س

S

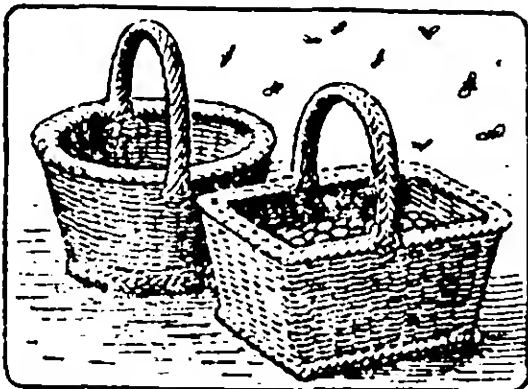
س س س

sondan s ortadan s baştan s

سسسس	سا	سی	سه	سؤ
	sa	si	se	sü
ساده	سامی	ساز		
sâde	sâmi	saz		
سؤرو	سيز	سَن	سَر	
sürü	siz	sen	ser	
سَرین	سَس	سَلَام	سَبِيل	
serin	ses	selâm	sebil	
سؤس	سیل	سَوَاق	یَاسَاق	
sûs	sil	sokak	yasak	
نُورِ دَرسینی	اوقویور	سامی	یازیور	
Nûri	okuyor	Sâmi	yazıyor	
س	سا=سا	بر سؤر و تویوه	قزاورای	
S	sa sa	sürü bir koyun	odayı kız	
سِلدی	بوراسی	سَریندیر	بۆل تَبْزَه	
sildi	burası	serindir	bol achze	
یَمَلی	سامی	بزه	سلام آل	
yemeli	Sâmi	bize bakıyor	al selâm	

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

س
س س س س

سسس. سا سی سه سؤ

ساده. سامی. ساز

سؤرؤ. سِر. سَن. سَر.

سَرین. سَس. سَلام. سَبیل.

سؤس. سیل. سؤقاق. یاساق.

نوری دَرسینی اوقویؤر. سامی یازییؤر.

س. سا=سا. بر سؤرؤ قوبوده. قیزاوردالی

سیلیدی. بوراسی سربه در. بؤل سبزه

بیملی. سامی بزه باقیؤر. سلام آل.

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

E₇A =

A		E	
قىره = قىرا	kira	يره	ere
يوله	yola	سىزه	size
آداده = آدادا	adada adada	ده ره ده	derede
يانا قده	yanakda	يوزده	yüzde
يالى يه = يالى يا	yaliya yaliya	نينه يه	nineye
بورايه	buraya	سؤرويه	sürüye
آلسه = آلسا	alsa alsa	ديله سه	dilese
يازسه	yazsa	بيلسه	bilse
دارى به	dadıya	دۆلده	dolaba
قازما به	kazmaya	بوزده	buzda
بول	bulsa	اؤكسه	okusa
		آيا قده	ayakda
		آيدده	ayda
		قاره	kara
		داله	dala
		باله	bala
		دۆلده	dolaba
		دارى به	dadıya
		آيدده	ayda
		آيا قده	ayakda
		اؤكسه	okusa
		آراسه	arasa
		بول	bulsa
		قازما به	kazmaya
		دۆلده	dolaba
		دارى به	dadıya

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşığı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

= ۵

قیره = قیرا

یۆله

آداده = آدادا

یاناقده

یالی یه = یالی یا

بورایه

آلسه = آلسا

یازسه

۵ : ییره

سیره

۵۵ : ده ره ده

یوزده

یه : نینه یه

سؤرویه

سه : دیله سه

بیلسه

قاره . داله . باله . دۆلده . دارییه .

آرابایه . قوزویه . بوزده . قومده . قازمایه .

آیه . آیاقدیه . اۆتۆسه . آراسه . بول .

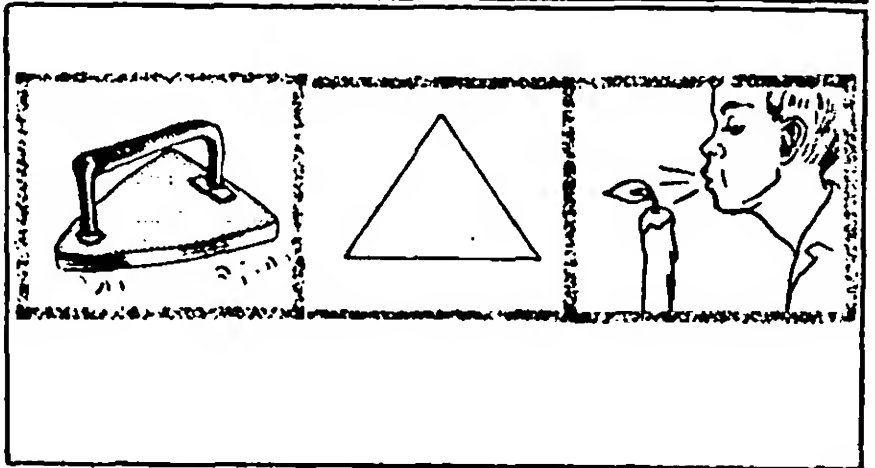
Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz

ۈ
i

مۈ mü	يۈ yü	لۈ lü	بۈ hü	زۈ zü	دۈ dü
يۈرۈ yürü	يۈز yüz	دۈز düz	دۈن dün		
		دۈرمە dürme	لۈلە lüle	دۈمەن dümən	

دۈز يۈرۈ bayrak 'bir bize'	دۈن يۈرۈ yürü	دۈن يۈرۈ yoldan	دۈز düz
يۈزەيم yüzerim	دە بىن de ben	يۈزۈيۈر yüzüyor	بالىلار balıklar
			الدى aldı

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşılıklı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ۋ

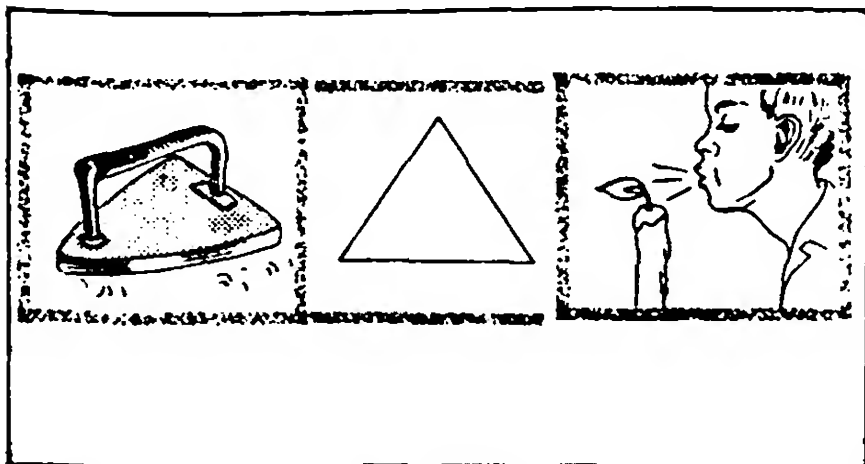

دۋ زۋ بۋ لۋ يۋ مۋ

دۋن . دۋز . يۋز . يۋرۋ .

دۋمَن . لۋلە . دۋرەمە .

دۋز بۆلەنە بۆرۋ . دۋنە نەنە بۋرە بۋرە
آلەي . بۋلەنە بۆرۋ بۆر ، بۋدە يۋزەرم .

اَوْقو، ياز، اَوينا

OYNA

YAZ

OKU

دەرەرلر آقار . بالیقدر یوزەر . آرمودلر، اؤزوملر

üzümler armutlar yüzer balıklar akar Dereler

اۆلور . نانه لر قوقار . قوزولر مه لهر .

meler kuzular kokar naneler olur

مینى مینى لر بؤیورلر، اَوینارلر . اوقویوب یازارلر .

yazarlar okuyup oynarlar büyüler miniler mini

آنه ، بوقیزه باق ! سنى بابامه سؤیله رم .

söylerim babama seni bak kıza bu Anne

قوزومه دارى آلدیم . نوری آرابایه بیندی .

bindi arabaya Nuri aldım darı kuzuma

دای یاییه قوم آلدی . بابام سیزه سلام

selam size babam aldı kum dayı

سؤیله دی .

söyledi

برآز آیاقدہ دور . او بردالده دورماز .

durmaz dalda bir o dur ayakda biraz

بو آداده آبی یوق . اوردمانده اودون یارارلر .

yararlar odun ormanda yok 'ayı adada bu

فازما دسردنه در . سامی سولودنه قوقار .

korkar yılanndan Sâmi demirdendir kazma

دولاب ده بالی آل . دؤز بولردنه بؤرؤیلیم .

yürüyelim yoldan düz al 'balı dolapdan

آراره قایق ایله دؤنلیم .

dönelim ile kayık adadan

اوقو، یاز، اوقینا

دهره لر آقار . بالیقلریؤزه ر . آرمودلر، اؤزؤملر
اؤلور . نانه لر قوقار . قوزولر مه له ر .
مینى مینى لر بویورلر، اوقینارلر . اوقویوب یازارلر .

آننه ، بوقیزه باق ! سنى بابامه سؤیله رم .
قوزومه دارې آلدیم . نوری آرابایه بیندی .
دایی یالپییه قوم آلدې . بابام سیزه سلام
سؤیله دی .

برآز آیاقده دور . او بردالده دورماز .
بو آداده آیې یوق . اورمانده اودون یارارلر .

فازما دیرده رر . سامی بیله ده قوقار .
دولاب ده بالی آل . دؤز بولده بؤرؤیلیم .
آرادنه قایسه اید دؤنلم .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ش

ش sendan ş ortadan ş baştan ş

شوش	شوش	شوش	شوش	شوش
şu	şu	şu	şu	şu
شاب	شال	شان	ياشا	ماش
şab	şal	şan	yaşa	maşa
شاشی	باشاق	آشی	باش	قاش
şası	başak	aşı	baş	kaş
آش	دیش	قوش	قیش	قیشلا
aş	diş	kuş	kış	kışla
بوش	بش	شیشه	شویله	قوشو
boş	beş	şişe	şöyle	koşu
یشیل	مشین	قاشیق	قوشاق	یاریش
yeşil	meşin	kaşık	kuşak	yariş

س	شا = ش	رسید	دالیده	دوشوئور	نوری
s	şa = ş	reşid	daldan	düşüyor	Nuri
اسم سامی	باریشور	دوز	یولده	قوشوئور	کوشوئور
ile	sami	düz	yolda	koşuyorlar	koşuyorlar
سب	بوشالیدی	بیمدی	یاریمه	باشلادم	باشلادم
şice	boşaldı	şimdi	yazıma	başladım	başladım

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıkı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ش

ش ش ش

شششش . شوشی . شه شا شو

شاب . شال . شان . یاشا . ماشا

شاشی . باشاق . آشی . باش . قاش

آش . دیش . قوش . قیش . قیشلا

بوش . بَش . شیشه . شویله . قومشو .

دیشیل . مَشین . قاشیق . قوشاق . یاریش .

سه . شا = سا . سید دالده دوشوبور . نوری

ایله سامی بابیشیور ، دوز بولده قوشوبور .

سینه بوتالده . تهمدی یازیمه باشلام

ك

K

sondan k

ك

ortadan k

ك

baştan k

ك

كل = kel kel	كه = ke ke	كى = ki ki	كا = ka ka	كك
كى ki	كو kø	كا ka	كه ke	كو kü

كاسه kase	كؤمؤر kömür	كؤل kül	كباب kebab	كدى kedi
يؤك yük	يؤزؤك yüzük	بؤرهك börek	بؤئؤك büyük	يؤرهك yürek
ديرهك direk	كؤرهك kürek	سينهك sinek	دؤدؤك düdük	
كمان keman	تشكر şeker	ايكى iki	كله بك kelebek	

ك-كا ka	مك mek	سؤرمك sürmek	سؤلمك sölmek	سؤنمك sönmek	دؤنمك dönmek
دؤكمك dökmek	سؤزمك sezmek	سؤلمك sölmek	سؤنمك sönmek	سؤنمك sönmek	سؤنمك sönmek
كؤيلؤ köylü	اؤكؤز آراسى arabası	ايد ile	كؤيه köye	دؤنؤيؤر dönüyor	

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıldı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya oderek yazınız.

ك
ك ك ك

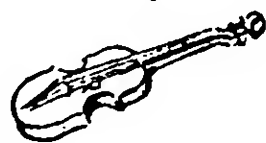
ككك . كا=كا كى=كى كه=كه كل=كل
كو كه كا كو كى

كاسه . كؤمؤر . كول . كباب . كدى .

يوك . يوزؤك . يورهك . بؤيؤك . يورهك .

ديرهك . كؤرهك . سينهك . دؤدؤك .

كان . شكر . ايكي . كله بك .

ك-كا . مك : سؤرمك . سؤيدمك . سؤنمك . دؤنمك .

دؤنمك . سؤرمك . سؤيدمك . سؤنمك . بؤنمك .

كؤيؤؤ اؤكؤؤز آراباسى ايد كؤيؤ دؤنؤيؤؤر .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz

ت
T

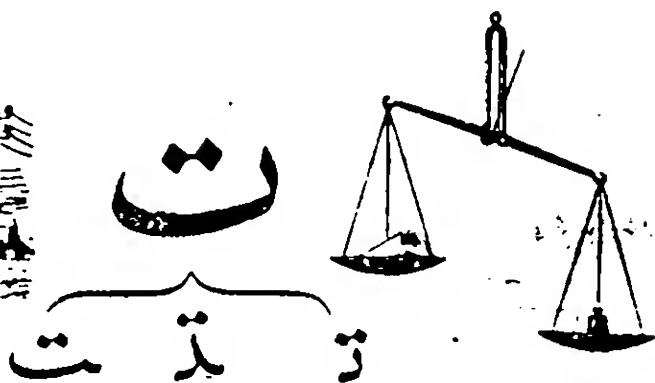
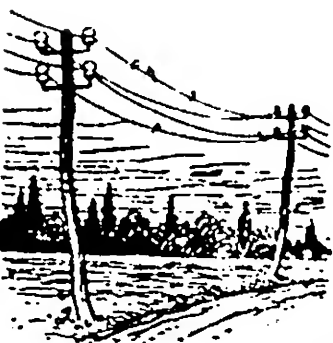

ت ت ت

sondan t ortadan t baştan t

تتت	تا	ته	تو	تی	تو
ta	te	tü	ti	tu	tu
تازه	ته میز	ترازی	تمام	تل	
tâze	temiz	terâzi	temam	tel	
ترزی	تریه	تیمار	تیزه		
terzi	terbiye	tımar	teyze		
آت	اوت	آلتی	آلتون	تورکؤ	
at	ot	altı	altun	türkü	
تورک	کاتب	کتاب	مکتب	مکتوب	
türk	kâtib	kitap	mekteb	mektub	
ت - ت	بو بارام آت بیدم	کولتو تارلاسینی			
T T	bu barâm âta bindim	köylü tarlasını			
سؤزلؤتور	قوشلر اوتلؤتور	نوری بر تورکؤ			
söylüyor	kuşlar otüyor	Nûri türkü bir			
سؤیلؤتور	تیزه سه بر مکتوب یازدم	قیز اوردای			
söylüyor	teyzeme yazdım mektub	oğlavy kız			
تیمارلادی	سؤت نازه در	تیزه سه بریه لی اولمالی			
timarladı	süt tâzedir	olmalı terbiyeli temiz			

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıklı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

تلت . تا ته توتی تو

تازه . ته میز . ترازى . تمام . تل .
توزى . تربیه . تیمار . تیزه .
آت . اوت . آلتی . آلتون . توردكو .
تورك . كاتب . كآب . مكآب . مكآوب .

ت . بو بایرام آه بیذیم . کویلو تارلاسی
سۇرۇلۇر . قوشلار اۇتۇلۇر . نوری بر تۇرکۇ
سۇلەلۇر . تیزه بر مکتوب یازدم قیزاوردای
نمارلادی . سۇت تازه در . تیزه ، تربیه لی اولمالی .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

Y = ی

و	ۋ	ی	ای
قولى kolu	يۈزى yücü	باشى başı	ي : دىزى dizi Y
بوزى buzu	سۈيى südü	آيرانى ayranı	دېلى dili
قوزويى kuzuyu	سۈرۈيى sürüyü	بابايى babayı	ي : نىنەيى nincyi YjiYI
بوروسى borusu	تۈركۈسى türküsü	تارلاسى tarlası	سى : دە دەسى dedesi
اوقودى okudu	دۈندى döndü	الدى aldı	دى : بىلدى bildi DI
قوشدى koşdu	يۈرۈدى yürüdü	يازدى yazdı	سىلدى sildi
بولدىمى buldu mı	دۈشدىمى düştü mü	آرادىمى aradımı mı	مى دىلە دىمى diledi mi MI
اوزونى uzun mı	بۈيۈكىمى büyük mü	قارامى kara mı	مى اۆيلە مى öyle mi MI
قوشى kuşu	آرمۇدى armudu	اۋزۇمى üzümü	دۆلەتلى dolayı
آراباسى arabası	بوراسى burası	قوسى يالسى yalısı kumu	مومى mumu
بورادەكمى؟ burada mı	دۈندىمى döndü mü	قوشىمى koşdu mu	يارىشىدى yarıştı

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıkı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

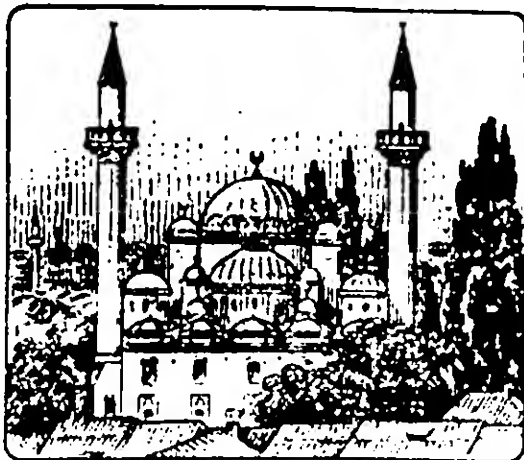
ی =

و	ؤ	ی	ی
قولى	يوزى	باشى	ى : ديزى
بوزى	سؤدى	آیرانى	دیلی
قوزوي	سؤرؤي	باباي	ي : نينه يي
بوروسى	تؤركوشى	تارلاسى	سى : ده دهسى
اوقودى	دؤندى	آلدى	دى : بيلدى
قوشدى	يؤرؤدى	يازدى	سيلدى
بولدىمى	دؤشدىمى	آرادىمى	مى : ديله دىمى
اوزونى	بؤيؤكمى	قارامى	مى : اؤيله مى

بالى . دؤللى . اؤزؤمى . آرمودى . قوشى .
ماشايى . سومى . قومى . يالىسى . بوراسى . آراباسى .
ياربىدى دؤشدى . توشدىمى . دؤنبدىمى . بوراردىمى ؟

ج											
C											
ج		ج		ج							
sondan c		ortadan c		baştan c							
ججج، ججج											
ce		ci		cu		ca					
بج = بج		کج = کج		دج = دج							
..inci		..inci		..ica		..ica		gec		bec	
آجی		باجی		جان		جام		جبا			
acı		baçı		can		cam		cala			
بولاماج		اوجوز		اوجاق		جانباز		ناجی			
bulamac		ucuz		orak		canbaz		Nâci			
اورج				تاج		جسارت		تجارت		اینجیر	
oruc				tac		cesâret		ticâret		incir	
ج		ج		ج		ج		ج		ج	
oduncu		kömürçü		arabacı		şakerci		ci		c	
یولجی		اوزجی		یازجی		بکجی		ci			
yolcu		üzümcü		yazıcı		bekci					
اوزور، یازارم				جمال ابد ناهی قوشماق		اوزور		آج		آلی اویناماز	
okur				yazarım		türkce		ben		ile	
اوزیایورلر		آج		آلی اویناماز		اوزور		آج		آلی اویناماز	
oynuyorlar		ay		oynamaz		arabacı		bineyim		dur	

10 ar defa okuyunuz. Takıdığınız yerler için karşılıklı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ج
ج ج ج

ججج، ججج . جا جو جی جه
بج = بج کج = کج یج = یج نج = نجی

جبابا . جام . جان . باجی . آجی ..
ناجی . جانباز . اوجاق . اوجوز . بولاماج .
اوروج . تاج . جسارت . تجارت . اینجیر .

ج . جی : شجره . آرابهی . کوئورجی . اورونجی .
بکچی . یازجی . اوزونجی . بوتلی
به تورکه اوزور، یازارم . جمال ابد ناجی قوشما
اوینا تورلر . آج آبی اویناماز . آرابهی دور، بینیم .

تکرارلامه

TEKRARLAMA

بەك بېشىكده اويودى	آبلاسى شىمدى
bebek besikde uyudu	şimdi ablası
اوياندى	ايكى قوش بر داله قوندى
uyandı	iki kuş bir dala kondu
سؤروسى اوتلايتور	ارتیق اقشام اولدى
sürüsü otlayır	artık akşam oldu
قوزولر قوتونلر اينكلر، اوكوزلر دونؤتورلر	
kuzular kovanlar inekler öküzler	dönüyorlar
جمال قيرده قوشدى	كامل يولده بر
Cemâl kırdâ köşdü	kâmil yolda bir
دؤدؤك بولدى	نورى كويدن آرابا ايله
düdük buldu	Nûri köyden araba ile
دؤندى، قارداشى اورداه قالدى	اراباجى آلرينه
döndü kardeşi orada kaldı	arabacı atlarına
اوت آرادى	اوكوز اولدى، اورتاقلق بوزولدى
ot vardı öküz öldü	ortaklık bozuldu
لامباي سوندور، موى ياق !	
lâmbayı söndür	mumu yak
ناجى بره دؤشدى، تورسى قيريلدى : باباسى	
Nâci vore düşdü	babası kırıldı borusu
اولى آزارلاردى	رادى آرمودى زه ده آلدى ؟
azarlardı onu	dadı armudu ? nereden aldı
اوزومى زه قويدى ؟ اوجاق يانمى ؟ ده ده زه	
özümü zeh köydü ?	ocak yandı mı dede bize
بريکجه سويلدى : بوزى دېده، قولاقلىرى دېرله ؟	
birkaç söyledi	demirden ? kulakları deriden yüzü

تکرارلامه

ببه ك بتيكده اويودي . آبلاسى شىمدى
اوياندى . ايكي قوش بر داله قوندى . قويون
سورۇسى اوتلايور . آرتيق آقشام اولدى .
قوزولر، قويونلر، اينكلر، اوگوزلر دونئورلر .
جمال قيرده قوشدى . كامل يولده بر
دودۇك بولدى . نوري كونيدن آرابا ايله
دوندى ، قارداشى اووادە قالدى . آراباجى آلرينه
اوت آرادى . اوگوز اولدى ، اورتاقلىق بوزولدى .
لامبايى سئوندور ، مومى ياق !

ناجى بره دوشدى ، بئورسى قيريلدى ؛ باباسى
اونى آزارلادى . دادى آرمورى زهده آلدى ؟
اؤزۇمى زهده قويدى ؟ اوهابا ياندىمى ؟ دهده بزه
بريليمجه سؤيلدى : بئوزى دهده، قولاقلىرى دىرله ؟

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ا = ه
E E

أُم	أَز	أَل	أَر	أ = ا = ه
em	ez	el	er	e
أَرِيكَ	أَلْمَا	أَبِي	أَت	أَش
erik	elma	eyi	et	es
أَشْكَ	أَلِّي	أَلْهَكْ	أَسْكَ	أَكْكَ
cek	elli	elck	eski	ekmek
أَكْرَم	أَمِين	أَدِيب	أَزْبَر	أَلْبِيسَه
Ekrem	Emin	Edib	ezber	elbise

ا = اِد
i i

إِسْم	إِمْلَا	إِمَام	إِدَارَه
isim	imla	imam	idâre
إِكْرَام	إِمْدَاد	إِنْسَان	إِسْلَام
ikrâm	imdad	insan	islâm
إِشَارَت	إِنْكَار	إِكْمَال	إِنْشَاء
işâret	inkâr	ikmâl	insâ

أَيُّ سَوْدَهه أَيُّ اَيِّت	إِنْسَانَه إِنْسَانَه نَزِيم
iyi	insan
أَوَّلُور	بُو اَلْمَالَر تَه مِيز، سَوَار كَطَر كِيرِي دَر؛
olur	kirdiler
أَوَّلَرِي يِقَامَالِي	أَكْرَم دَرَسِي أَزْبَر لَه دِي، بَه إِصْلَا يَارَم
yıkamalı onları	yazdım imla ben ezberledi dersini Ekrem

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşılı sayfa bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

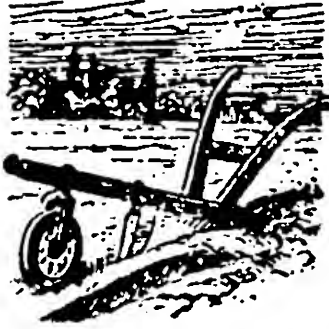
أ = هـ

أ = أ = هـ . أ ر . أ ل . أ ز . أ م .
أ ش . أ ت . أ ب . أ م ا . أ ر ي ك .
أ ك ك . أ س ك . أ ل ه ك . أ ل ل . أ ش ك .
أ ب ي س ه . أ ز ب ر . أ د ي ب . أ م ي ن . أ ك ر م .

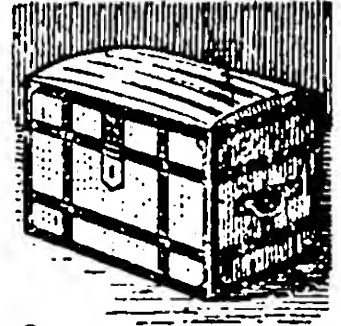
إ = اء

إ د ا ر ه . إ م ا م . إ م ل ا . إ س م .
إ س ل ا م . إ ن س ا ن . إ م د ا د . إ ك ر ا م .
إ ن ش ا . إ ك م ا ل . إ ن ك ا ر . إ ش ا ر ت .

أ ب ي س و ب د ه أ ب ي ا ب ت . إ ن س ا ن ه إ ن س ا ن ه ل و ب م
ا و ل و ر . ل و ا ل ا ر ت ه م ي ز . س و ا ر ي ك ر ك ب ر ل ي د ر ؛
ا و ن ل ر ي ي ق ا م ا ل ي . أ ك ر م د ر س ن ي أ ز ب ر ل د ي ، ب ه إ م ل ا ي ا ر م .

ص SAD

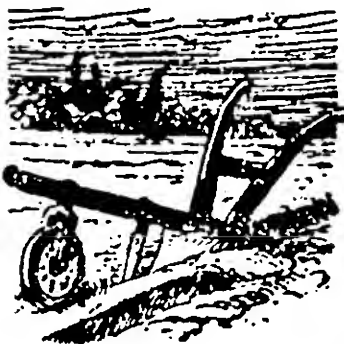
ص صد صد صد صد صد
sondan sad ortadan sadı baştan sad

صص	صو	صا	صی	صو	صه
sa	so	sa	si	su	se
صاری	صامان	صابون	صوبا	صانديق	
sarı	saman	sabun	soba	sandık	
ماصا	ماصال	صؤل	صؤلوق	صایی	
masa	masal	sol	soluk	sayı	
صیرا	آص	باص	آصما	باصما	
sıra	as	bas	asma	basma	

د DIR

دیر	دیر	دور	دور	دور	دور
DIR	DIR	DUR	DÜR	DUR	DUR
نه؟ یشیل در	صاری در	بؤیوک در	دولودر	بؤش در	
yeşildir NE ?	sarıdır	büyükdür	doludur	boşdur	
ته میزد	آجی در	کوتودر			
temizdir	acıdır	kötüdür			
ص	ده ره جوتدی، تارلاری صو باصدی	نین			
SAD	dere	coşdu	tarlaları	basdı	nin
بزه ر ماصال سؤیدری	صوبا یا ییتور، اودا صیجاند				
söyledi	masal bir bize	soba	yanıyor	oda	acıkdr
بالقار صوره یاتار	سه اونه تارار صا یا بلیریم...				
yaşarlar	suda balıklar	kadar ona ben	sayabilirim		

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ص

ص ص ص

صصص. صوصا صی صو صه

صاری. صامان. ضابون. صوبا. صانديق.

ماصا. ماصال. صؤل. صؤلوق. صایی.

صیرا. آص. باص. آصما. باصما.

د

دور	دؤر	دپر	دپر
دولودر	بؤیوک در	صاری در	نه؟ یشیل در
بوش در	کوتؤدر	آجی در	ته میزد

ص. ده ره جؤشدی، تارلاری صوباصدی. نینه
بزه بر ماصال سؤیدری. صوبا یا نیقور، اؤرا صیجانده.
بالیقار صوره یا تارار. به اؤنه قارار صایا بیلیم...

<div style="text-align: center;"> <h1>غ</h1> <p>G GAYIN</p> </div>									
sondan gayin	ortadan gayin	baştan gayin							
غ	غ	غ							
غا	غو	غا	غی	غو	غغ				
ga	go	ga	gi	gu					
بوغاز.	آغیز	قوغو	قارغا	غاغا					
boğaz	ağız		karga	gaga					
دالغا.	آغاج	باغ	داغ	آغ					
dalga	ağac	bağ	dağ	ağ					
غالب.	دوغرو	دوینغو	یانغین	مانغال					
gâlib	doğru	duvğu	yangın	mangal					
صیغ.	تیغ	بولغور	بوغداي	غیرت					
sığ	tığ	bulgur	buğday	gayret					
دوداغه.		دوداغی	دوداق						
dudağa		dudağı	dudak						
قاشیغه.		قاشیغی	قاشیق						
kaşığa		kaşığı	kaşık						

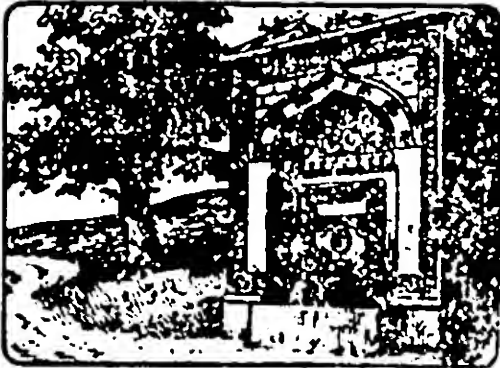
غ . قیسبه قار یاغار . مانغال یاندیمی ؟ صافه یاق .
 bak sağu yandı mı mangal yağar kar kıyın
 متولد یاق . بوغارم آغرتور . لولما دوشدی . مانغیه اولدی .
 oldu yağış oldu lâlamba ağrıyor boğazım bak sola
 غالب آغاجه بندی . اینجه توره . کندی دوشده آغلاماز .
 ağlamaz düşen kendi inmiyor bindi ağaca Gâlib

چ

ç

چ
چ
چ

sondan ç
ortadan ç
baştan ç

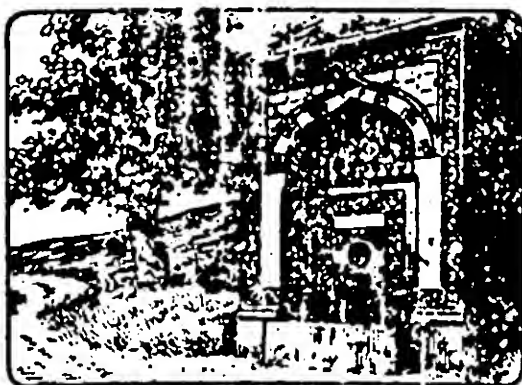
چو	چه	چی	چو	چا	چ
çu	çe	çi	ço	ça	

چادر	چانال	چاقی	چام	چوبان	چایر	چاقیل	چاریق	چؤل
çadır	çatal	çakı	çam	çoban	çayır	çakıl	çarık	çöl
چوربا	چوجوق	چدراق	چارشی	چابوق	چایر	چاقیل	چاریق	چؤل
çorba	çocuk	çırak	çarşı	çabuk	çayır	çakıl	çarık	çöl
چکیج	دالغیچ	اؤج	ایچ	آج	چکیج	دالغیچ	ایچ	آج
çokic	dalgın	üç	iç	aç	çokic	dalgın	iç	aç
چکی	چیحیک	باغچه	چشمه	چیلک	keçi	çiçek	çeşme	çilek
		bahçe	çeşme	çilek				

چ | مېتوبون ر مېزولک رې | مېلک چلی ندره آي
 iyi nede çili çilek yedi çörek bir çocuk
 اولور! قارداشم باغچي صولتور | باغداره دوماه مېغار
 çıkar duman bacadan suluşor, bahçeyi kardeşim olur
 رجه ده تورقاه داری اکر | آئیل آج قالیر، مهابشاه قازانیر
 kazanır çalışan kalır aç tenbel ekmez darı korkan serçeden

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıkı sayfaya bakınız.
1) defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

چ
چ چ چ

چېچ . چا چو چی چه چو

چام . چاقی . چانال . چادیر . چول . چاریق . چاقیل . چاییر . چوبان .
چابوق . چارشی . چیراق . چوجوق . چوربا .
آچ . ایچ . اوچ . دالفیچ . چیکج .
چیلک . چشمه . باغچه . چیتک . کچی .

ج : مېر مېور بر مېوره ک يېرى . مېلک مېلى زده اېلى
اولور ! قار داسم باغچىلى صولايور . باهارده رومانه مېقار .
مرجه ده تورقانه دارى اکر . تنبل آج قالير ، هالسانه قازانير .

ط

TI

ط ط ط

sondan tı ortadan tı baştan tı

ط ط ط ط ط				
طو	طه	طا	طو طى	ططط
طورا tura	طابور tabur	طابان taban	طاباق tabak	طاش taş
طولوم tulom	طوربا torba	طيرناو nak	طيراش tuzak	طاراق tarak
قوٹو بالٹا balta	قوٹو کٹو kutu	توز tuz	تولومبا tulumba	تاتلی tatlı
یوغورت yoğurt	قورت kurt	دوست dost	دورت dört	تۆرك türk
سرت sert	طارت tart	اؤرت ört	کۆرك kürk	یورد yurd
آرسلان arslan	دینج dinc	قیرق kırk	قۆرق kork	بۆرج bore

دمیریولی قاتاری

demir yolu
katarı

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıkı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ط

ط ط ط

ططط . طوطى طاطه طوط

طابق . طابان . طابور . طورا .
طاراق . طراش . طيرناق . طوريا . طولوم .
طاتلى . طولومبا . طور . قوطو باطا .

تۆرك . دۆرت . دوست . قورت . يوغورت .
يورد . كۆرك . اۆرت . طارت . سرت .
بۆرج . قۆرق . قىرق . دىنج . آرسلان .

دمیریولی
قاطاری

گ

kâğıt fârisi Yumuşak ke

sondan ortndan baştan

an ortndan g baştan
gü gi gō ge gā gā

گوز . گون . گونش . گوك . گول . گيزل . گوزل . گورنوز . گورهش . گوج . گيزلي . گيسك . گوموش . گوملهك . گنج . گيگ . گل . گير . گيت . گز . گوتور .

göz . gün . güneş . gök . gül . gıyali . güzel . gürnüz . güreş . göç . geyik . gömlek . gümüş . gemi . gel . git . gez . götür .

آرقا داشلر ! برابر گوله کیده لم. گوله قایق ایله
ile kayık gölde gidelim göle beraber arkadaşlar
گوله لم. که می به بینه لم. گونش بزی ایصیدیر
sadır bir güneş binelim gemiye gezelim

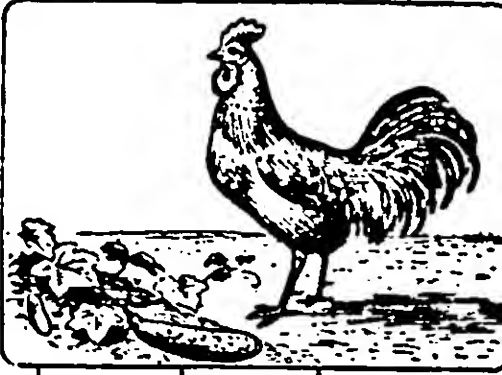
گدی گزیندی . یانمور جلیتور . دامدا دامدا گول اولور .
 kedi gizen di . yan mör celi tor . dam da dam da gül ol ur
 گۆزله سی ایله او نای تور . گۆنسه بولور طله آقاسه
 göz le si ile o na y tor . gün se bu lör tle a qa se
 یازمه گونلر اوز وده ، نیشه قیصه در کؤمؤک
 yaz me gün ler o zu ve , ni she kı şe kı şe küçük kı şe dr kö mük

خ

HI

خ
خ
خ

sondan Hi
ortadan Hi
baştan Hi

خ	خ	خ	خ	خ	خ
Ha	Hi	Hi	Ho	Ha	

خالی	خالط	خامور	خارمان	خان
Halı	Halat	Hamur	Harm an	Han
خانه	خام	خوش	خوی	خامارات
Hane	Ham	Hos	Huy	Hamarat
خوروژ	خیرسز	خاردال	خیار	خورما
Horoz	Hirsız	Hardal	Hıyar	Hurma
خانم	خاطر	خبر	خدمت	اخلاق
Hanım	Hatır	Haber	Hizmet	ahlak
ریخ	تاریخ	شیخ	بخت	تخت
rih	tarih	şeyh	baht	taht

خ
Halil
terli
soğuk
iken
su
içdi
Hasta

اولدی
دوقوره
گیدی
فانم
قیزلر
فامارات

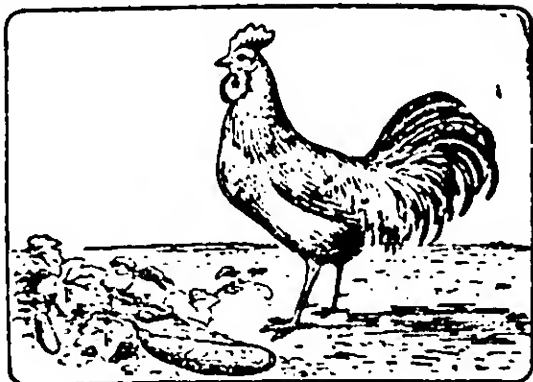
Hamarat kızlar
Hanım
gitti
doktora
oldu

اولور
فوروژ
اولدی
فیرسز
طورتولدی

olur
Horoz
ötdü
Hirsız
tutuldu

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıkı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

خ

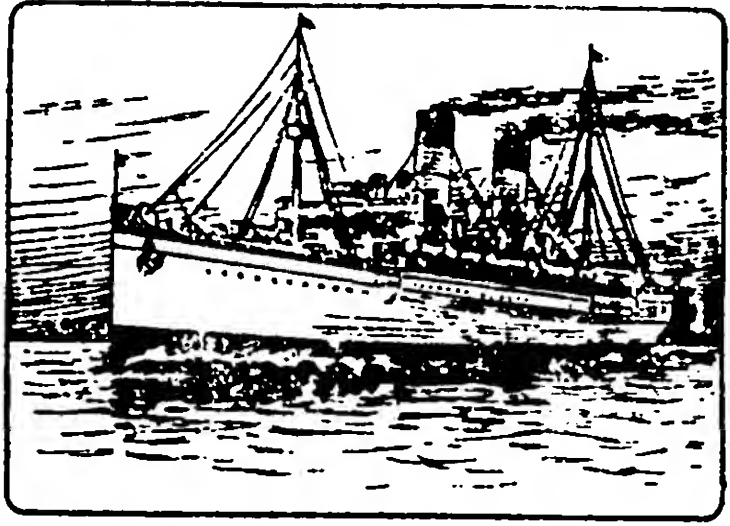
خ خ خ

خنخ . خا خو خی خو خه

خالی . خالاط . خامور . خارمان . خان .
خانه . خام . خوش . خوی . خامارات .
خوروز . خیریز . خاردال . خییار . خورما .
خانم . خاطر . خبر . خدمت اخلاق .
ریخ . تاریخ . شیخ . بخت . تخت .

خ . خلیل زلی بکمه صوغوف صوایمیدی ، فاسنا
اولدی ، دوقوره گیندی . فاسم قنزلر خامارات
اولور . فهوروز اولدی . فیرسز طورتولدی .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

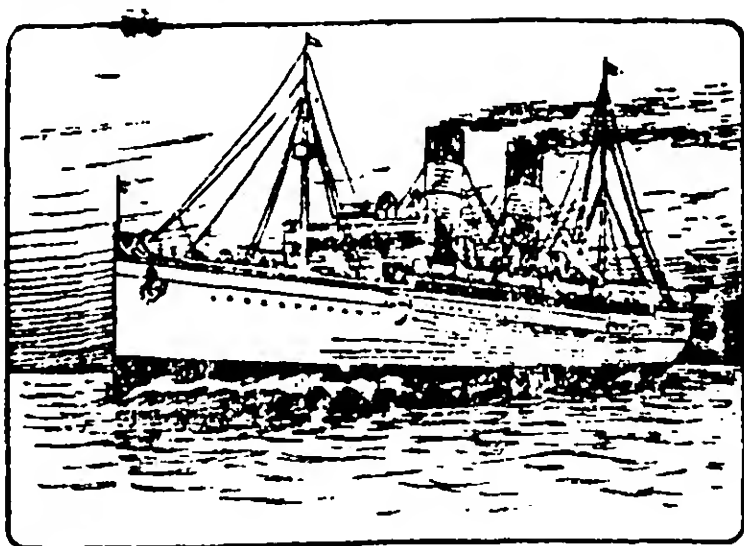

و
v

و	و	وی	وه	وا
vu	vo	vi	ve	va
وای	ولی	والی	وارد	وار
vay	veli	vâli	varda	var
یاورو	طاووق	طاووس	قاوون	اؤوا
yavru	Tavuk	Tâvus	kavun	ova
داوول	دهوه	اوهت	او	او
davul	deve	evet	ev	av

	<p>دیویت</p> <p>divit</p>		<p>جَزْوه</p> <p>cezve</p>
<p>آدمی ر طاووشانه آلودی . طاوون یومورلادی</p> <p>yumurtladı tavuk aviadı tavşan obir avcı</p> <p>بیه قوسه یورالری یوزمام . قوزولر جابیده اوتلویورلار</p> <p>otluyorlar çayırda kuzular bozmañ kuvalarını kus ben</p> <p>میتابه قازال جالبیور . اغندما یاده هتوبوغه که دیرنر .</p> <p>vermezler ineme çocuğa ağlamayan çalıyor kaval çoban</p>			

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşılıklı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

و

وا وه وی وو

وار . واردا . والی . ولی . وای .

اوا . قاوون . طاووس . طاووق . یاورو .

آو . أو . أوهت . ده وه . داوول .

جَزْوَه دِیوِیت

آدجی بر طادوشانه آلودی . طاووه یوسو طودی .
به قوسه یووالرینی بوزمام . قوزولر هایدیه اوتدیوزلر ،
میتباه قازال هایتور . آغدمایانه میتبوغمه سر درمزلر .

ك = پ
گ گ گ

اگه . اگری . دگیل . دگیرمن . دگنك .
ایگنه . ایگده . اوگله . اوگرنك . اوگوتك .
بك بگنك . اگلنجه . یگرمی . لكلك .
بورهك . بورهگی . بورهگه . اریك ، اریگی ، اریگه .
بشيك ، بشیگی ، بشیگه . اینك ، اینگی ، اینگه .

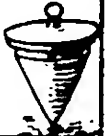
پ = ه . ویرمك = وهرمك . دیمك = ده مك .
ییمك . ایتك . ایرته سی . گیجه . ایركن .
ایرمك . ایل . میشه . جیب . کیسه .

زواللییه یاردم ایتمه لی . جیم دلمش . گیجه اولدی .
برسیمیدیدم ایچ دیدیلر ، چشمه یی قوروت دیمه دیلر .
دیلمچییه برخیار ویرمشلر ، اگری دیه بگنمه مش .

پ
P

پ	پ	پ		
sondan p	ortadan p	baştan p		
پو	په	پا	پی	پو
po	pe	pa	pi	pu
پارا	پازار	پاموق	پاتات	آریا
para	pazar	pamuk	patat	arpa
قارپوز	پارماق	کوپه	پرده	پنجه ره
karpuz	parmak	küpe	perde	pencere
قاپی	پوسته	پول	واپور	طوب
kapi	posta	pul	vapur	top
طوباج	ایپ	ایپلیک	قاپان	یاپ
topaç	ip	iplik	kapan	yap
یاپراق	کیرپی	پارلاق	پابوچ	پایدوس
yaprak	kirpi	parlak	pabuç	paydos

ب | ایکی المده اونه بارماق واردر. سورودنه آریله
ayrılan Sürüden vardır parmak on elimde iki P
قوزوی قورت قاپار. سیدوی یک سه ده رم. پنجه ره
Tencere severim pek Pilavi kapar kurt kuzuyu
یو وارلندن، قاپاغنی بولدی. ایکی قارپوز رفوتوغ
koltuğa bir karpuz iki buldu kapağını yuvarlandı
صیفراز. آری بال یاپار. انسانه یاراسنی الی قوللورغالی.
kullanmalı iyi parasını İnsan yapar bal Arı sığmaz

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.

10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

پ

پ پ پ

پلپ . پو پی پا په پو

پارا بازار پاموق پاتات آریا .

قارپوز پارماق کوپه پرده پنجه ره .

قاپی پوسته پول واپور طوق

طویاج ایپ ایلیک قاپان یاپ .

یاپراق کیرپی پارلاق پابوج پایدوس .

ب . ایکی المده اونه بارماق واردر . سؤزؤده آرییه
قوزوی قورت قاپار . ییودی بک سه ده رم . تنجه ره
یو وارلاندی ، قاپاغنی بولدی . ایکی قارپوز برقتوشغه
صیفماز . آری بال یاپار . انسانه یاراسنی ایی قولدنمالی .

م
M

...وم ..UM	...ؤم ..ÜM	...يم ...IM	...يم ...IM	
قَوْلُم kolum	گۆزۈم gözüm	کِتَابِیم kitabım	ايشیم işim	م
اِسْتَانْبُولُوم İstanbulluyum	کۆيْلۈۈم köylüyüm	خاستایم bastayım	آيیم ıyiyim	یم
قوشدم koşdum	گۆردۈم gördüm	قورتاردیم kurtardım	گیتدم gıtdım	دم
.	.	قورتارالم kurtaral:m	گیدهلم gidelim	لم
.	.	قوشالم koşalım	گۆرهلیم görelim	
بولورم bulurum	گۆرۈرۈم görürüm	آرارم ararım	گلیریم gelirim	رم

ز
Z

...وز ...uz	...ؤز ...üz	...یز ...ız	...یز ...ız	
دوغریۈز doğruyuz	تۈرکۈز türküz	چالیشقانیز çalışkanız	گنجز genciz	
اوقورز okuruz	یۈرۈرۈز yürürüz	قازانیرز kazanırız	اکهرز ekeriz	

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

م

...م	...م	...م	...م
ایشتم	کتابم	گوزم	قوالم
اییم	خاستایم	کویلایم	استانبوللایم
گیتدم	قورتاردم	گورددم	قوشدم
گیدهلم	قورتارالم	.	.
گورهلم	قوشالم	.	.
کلیرم	آرارم	گورورم	بولورم

ز

...ز	...ز	...ز	...ز
گنجز	چالیشقانز	تورکز	دوغریز
اکهرز	قازانیرز	یورورز	اوقورز

Okunuslarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ه
HE

ه.ه	ه.ه	ه			
sondan he	ortadan he	baştan he			
هو	هی	هه	ها	هو	هههه
ho	hi	he	he. ha	hu	

هپ	هیچ	هوا	هاوان	هادی
hep	hiç	heva	havan	hadi
همشیره	هایدی	هایهای	هله	هر
hemşire	haydi	hay hay	hele	her
شاه	آه	رهبر	هکبه	هیندی
şah	ah	rehber	heğbe	hindi
پهلوان	قهرمان	قهوه	شهر	پادشاه
pehlivan	kahraman	kahve	şehir	pâdişâh

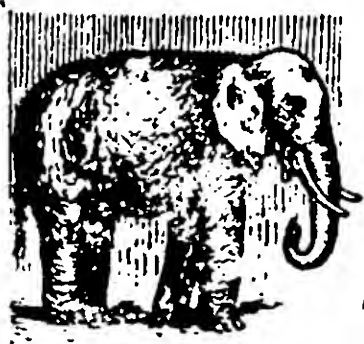

چنبر

ÇENBER

منبرم یک - دیملیدیم	چنبریمی سه ده رم یک :
sevimlidir pek çenberim	pek severim çenberim
هم دره یک متوره اوتوبه سیر	به قوشاره اوتو دوزک
hem de çok pek	dönerek koşarak ben
او قوشاره به قوشالدم	ما سیرلری دولاشیر
kevalarım ben koşar	dolaşır çayır-ları
یتشیرم ، یاقالدم	کولوشوریزه اوتیاشیر
yakalarım Yetiştirim	oynaşır gülüşürüz

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ف

ف ف ف

ففف . فا فو فه في فو

فاره . فيل . فس . أفندی آفین .

اؤف . لاف . راف . دف

صیف . ألفبا . قارانفیل . فز .

فابریقا . فورون . فودلا . افطار .

ف . به ألفبا کتابی ای صافده ، تمیز طوقام
اؤفکه اید قالقاه زیاده اید اؤظوردر . لاف دانی
آهار . اؤمزه هتونه فاره وارزی ، موطیاقد
خبرسنله اید لرردی ؛ تکلیفکدی برر ره هین
یاقلادی . شجده فاره لرده قورنولده . آفریه تکلیف !

ك = ن

ك ك ك
كا كو كه كى كو

بوکا . شوکا . اوکا . بکا . سکا .
اکی . اؤک . صۆک . صۆکرا . دگیز .
بیك . یکی . بگزمک . دیکله . آکلاد .

ک : قلمک . کمایک . یوزک . قولک .
نک : پردەنک . اودانک . کویلوئک . قوزونک .
دک : دیکله دک . آکلادک . دۆندک . صۆردک .
سک : گلیرسک . قالیرسک . گۆرۆرسک . اوقورسک .
دیکر : ویردیکر . آلدیکر . یۆرۆدیکر . قونوشدیکر .
بوگۆنکی ایشکی باریه بارما
بالابخی نک اوی یانمسه ، کیمه ایا نامسه .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ح

II

ع
ح

sondan Ha
ortadan Ha
baştan Ha

ح	حو	حی	حا	حو	حه
حال	حاجی	حاکم	حَق	حَیَات	
Hâl	Hacı	Hâkim	Hak	Hayat	
حِسَاب	حِکَايَه	لَوْحَه	حَلَقَه	مِفْهَم	
Hisab	Hikâye	levha	Halka	Mefham	
حَاصِر	حَسَن	تَحْسِين	صَالِح	سِلَاح	
Hasır	Hasen	Tahsin	Sâlih	Silah	

طُوبِ اَوْبُولُ

OYUNU
TOP

هېچ دۈشمېده هېڅ گيت
gol git • hep düşmede Hiç git

هوپ هوپ هوپ هوپ
hop hop hop hop

پك - دېملي، پك گۆزەل
güzel pek • sevimli Pek

نوسه گېي سېك، چو دېك طوب؛
top çevik gibisin Kuş

سنا اوغلم دۈشمېده رگې
ölürken lükürdi • oklum Sana

دېر - ها "رداها" أفندم، دن!
de (efendim) dahahir • (ha) • Deme

چاغيږېرگې سې اوزاږ يردنه
yerden uzak seni Çakırken

اوزور اۆيد - ها، "افندم" دى!
de (efendim) (ha) öyle nedir O

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.

10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ء = و. و. و. و.
أ ب د ر ل م ك ف

و : اُمید . گُل . بُلْبُل . سُنْبُل .
مُدیر . دُكان . شُكْرُ . مُبارَك .
مُسلمان . مُهندِس . كُرسی . مُكافات
و : اُصُول . اُمُور . قُرْبان . مُحارَبه .
مُحاكَمه . صُلح مُهاجر . مُراد .
و : شُهْرَت . حُرْمَت . حُكُومَت .
و : نُقطه . خُرطوم . صُحْبَت .

رَقَمَلَر .

۱- بر ۲- ایکی ۳- اویچ ۴- دۆرت

ع

AYIN

Sondan Ayın		ortadan Ayın		Baştan Ayın		
ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع
عه	عو	عا	عی	عو	ع	ع
A	O	A	I	U		
علی	عسکر	عالم	عارف	عادل		
Ali	Asker	Alim	Arif	Adil		
		عود	علم	عقل	عزیز	
		Ua	İlim	Akıl	Aziz	
عمر	عمر	عقرب	ساعت			
Omer	Ömür	Akreb	saat			
صنعت	تعلیم	تعطیل	جامع جمعه	جامع		
san 'at	ta 'lim	ta 'til	cüm 'a	câmi		

«عکسی دُنیا» ده ایئر بؤید گیده :

gider böyle işler da (Aksî dünya)

فاره لر کدیری یاقا یور ،

yakalar kedileri Fâreler

قوزور قوتلری یئرلر .

verler kurtları Kuzular

طاووسانه آوی بی وورور .

vurur avcısı Tavşan

آراباجی آراباه قوشولور ، آندر گزمه گیده لر .

giderler geçmeye Atlar koşular arabaya Arabacı

قوفلدره کؤمؤک عایه ایله اویار .

oynar ile Ayşe küçük da Kukla

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıkı sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ع

ع ع ع

ععم . عو عى عا عو عه

عادل . عارف . عالم . عسكر . على .

عزيز . عقل . علم . عود

ساعت . عقرب . عُمر . عُمر .

جامع جمعه . تعطيل . تعليم . صنعت .

«عكسى دُنْيا» ده ايشلر بۆيد گيدهر :

فاره لركيدىرى ياقالار ،

قوزولر قوزىلدى يىرلر .

طاووشلار آدجى لى وورور .

آراباجى آرابايه قوشولور ، آندىرگزمه يه گيدهر .

قوفلارده كۆمپۇلك عابىئه ايدى اوقبار .

ث

sondan s	ث	ث	ث	baştan s
ثث	ثو	ثه	ثا	ثثث
أثواب	ثروت	ثانيه	ثاني	ثابت
avab	servet	saniye	ani	abit
عثمان	إثبات	حوادث	ميراث	ثواب
Osman	isbât	havâdis	miras	avab

قوشلار

KUŞLAR

اوچۇق قوشلار	قوشلار اوچار
kuşlar uçdu	uçar kuşlar
بەزە قوشلارم	بە قوشلارم
koşdum de ben	koşarım den
قوشلارم يارى يولە قارار	اونىڭ قاناتلىرى وار
kadar yola yarı Koşdum	var kanatları onları
تاۋۇك بىر اوچۇرۇم	بىم قاناتلارم قوشلارم ؟
uçurum bir ötüme Ta	(kollarına) (kanadım benim)
چىقىدى، اۆرۈدە قالدىم ناچار	قوشلار قاناتلىرى چىقار
naçâr (kaldım orda Çıkdı	cırpâr kanadını Kuşlar
تورۇدۇ، بىكەم اۆلۈمۈرۈم !	بەزە قوشلى سالدىم
kurum öyle çekemem yo sallardım	koluma bende
ايتىدىڭىز ھايدى تەڭرەر	اۋچىك قوشلار، اۋچىك قوشلار
tekrar havdi isterseniz kuşlar uçun kuşlar	Uçun
يايىشىڭىز اۋچىك قوشلار !	ھېچنىڭ يايىشىم وار !
kuşlar Uçun	var yarışım Hepinizle
varışına	

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ث

ث ث ث

ثثث . ثا . ثه . ثو . ثي

ثابت . ثانی . ثانیہ . ثروت . أثواب .
ثواب . میراث . حوادث . إثبات . عثمان .

قوسلار

قوسلار اوپار . اوپدی قوسلار
به قوسلارم ! به ده قوسلارم .
اونرک قاناتری وار . قوسلارم یاری بوله قارار .
بیم قانارم قوللرم ؟ تا اولکه بر اوپوروم
قوسلار قانارینی عیدیار . عیقدی ، اوردده قالدم نایار .
به ده قوسلارم ... یودو ، بلکه مم اویله قوروم !
اوپک قوسلار ، اوپک قوسلار ؛ ایسترسک هایدی بئار .
هیکلده یایشم وار ! یایشیر ... ! اوپک قوسلار !

Okunuslarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ذ ZÂL

ذ=ز	ذا	ذه	ذی	ذو
zâl	z	ze	zi	zu
ذات	ذکی	أذان	ذخیره	تذکره
zât	zeki	ezan	sahire	teskere

ژ J

ژا	ژه	ژو	ژی
ja	je	ju	ji
ژاپون	ژاله	ژاندارما	مژده
japon	jâle	jandarma	müjde
			نژاد
			Nijad

۵- بَش	۶- آلتی	۷- یَدی
BES 5	ALTI 6	YEDİ 7

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karşıki sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ذ

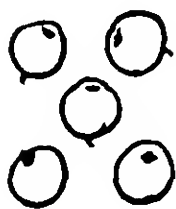
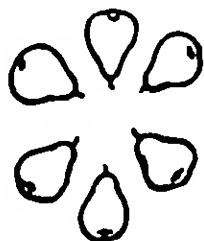
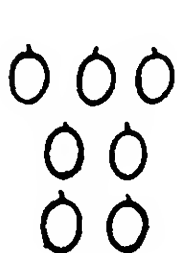
ذ=ز . ذا ذه ذى ذو
ذات . ذكى . أذان . ذخيره . تذكرة .

ژ

ژا ژه ژو ژى
ژاپون . ژاله . ژاندارما . مُژده . نژاد .

۵-بش ۶-آلتی ۷-یدی

Okumalarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ض

DAT

ض ض ض

sondan Dat ortadan Dat baştan Dat

ضابط	رضا	راضی	ضیا	ضیافت
Zâbit	rızâ	râzî	Ziyâ	Ziyâfet
حاضر	قضا	رمضان	فرض	بیاض
hâzır	kazâ	Ramazan	farz	beyaz

کۆھۆک اۆردەك

KÜÇÜK ÖRDEK

با، سۆ کۆھۆک اۆردەك،

ördek küçük su Bak.

نۆسە نۆزۇتور!

nyüzüyor hoş Ne

ھاۋۇدە گزەك،

gezerek Havuzda

زى سۆزۇتور...

süzüyor bizi.

نۆزۇب گزەك،

gezirken Yüzüp

دالوب چىقىور،

çıkıyor Dalıp

باصە تۈندە

tüyünden Beyaz

ايچى آقىور....

akıyor inci

ۋا ۋا ۋا ۋا ۋا

(يۇداچىۋىلىرى) vak vak vak vak vak

civiltıları Yuva

10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler için karpık sayfaya bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ض

ض ض ض

ضابط . رضا . راضی . ضیا . ضیافت .
حاضر . قضا . رمضان . فرض . بیاض .

کوئینوک اوردەك

با ، سو کوئینوک اوردەك ،

زەنۆسە بۆزۆتور !

ھاودۆدە گزەك ،

بزی سۆزۆتور ...

بۆزۆب گزەكە ،

دالوب بیقیۆر ،

بیاصە ئۆیدە

ایخی آقیۆر

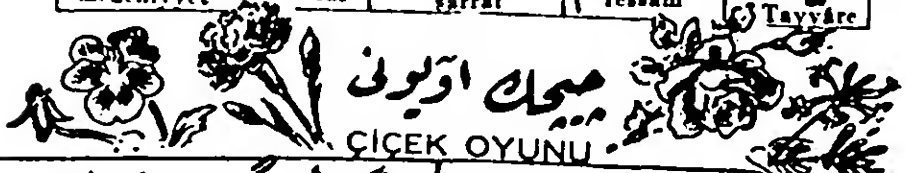
وا وا وا وا وا ..!

(یودامیرینلاری)

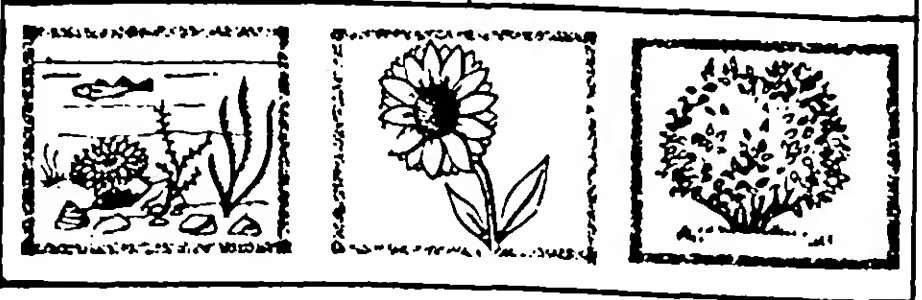
Okunuslarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

ŞEDDE : شدة Şedde :
Ustünde bulunduğu harfi
iki defa okutur

دِقَّتْ = دِقَّتْ dikkat dikkat		جَادَّة = جَادَّة cadde cadde		
قُوَّتْ kuvvet	صِحَّتْ sıhhat	هِمَّتْ himmet	مِلَّتْ millet	جَنَّتْ cennet
تَشْكُرْ teşekkür	خَطَّاطْ Hattat	مُرَكَّبْ mürekkeb	حُقَّة hokka	لَذَّتْ lezzet
مَدَنِيَّتْ medeniyet	تُجَّارْ tüccar	صَرَّافْ sarraf	رَسَّامْ ressam	طَيَّارْ Tayyare

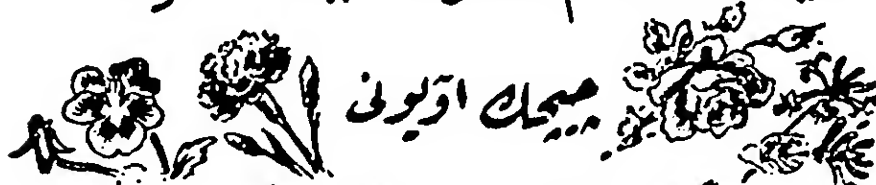

گل ای گؤزول میچک çiçek güzel ev Gel صاج بٹا قوقوکی... kokunu bana Saç بہ رہ سنی بیلرک bilerek seni de Ben قازانایم او یونی... oyunu kazanayım	اوغ . گؤزول میچک! Oh گؤزولر بایلیر... bayılır Görenler ای رقت ایده نر edenler dikkat İyi قو قورلر نہ طانیر tanır Kokularından
---	--

۱۱: شذّه

جاده - جاده دقت = دقت
جنت . ملت . همت . صحت . قوت .
لذت . حقه . مركب . خطاط . تشكر .
طياره . رستم . صراف . بنجار . مدنيّت .

ارغ . نه گوزله ميچيد !
گل ای گوزلهل ميچك
گوزله ندر باييلير ...
صاج بگا قوگو ...
ابي دقت ايدغر .
به ده سني يلدرك .
قوتولر ندره طانير .
قازاناييم و بونى ...

ظ

ZI

ظ | ظ | ظ

sondan Zı
ortadan Zı
baştan Zı

ظریف
Zarîf

وْظیفه
vazîfe

ناظر
nâzir

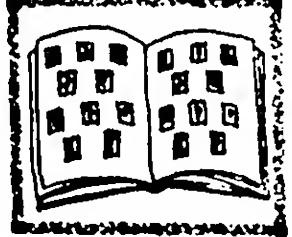
ظرف
Zarf

نظیف
nazîf

مَنْظَره
manzara

نَظَر
nazar

ظَن
Zan

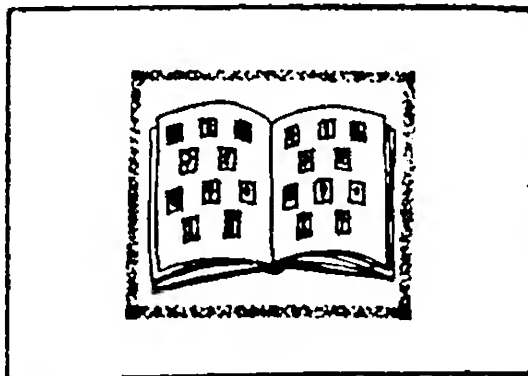
صاییلار

SAYILAR

بر ایکی، اؤچ ... نه قولدی! kolay ne üç iki Bir	8 سکیز SEKİZ
قل قارداشم، بویه صای say böyle kardeşim Gel	9 دوقوز DOKUZ
دؤرت، بیه، آلتی ... نه قولدی صاییلر! zor mudur? altı beş Dört	10 اون ON
یه، نه قولدی صاییلر! sayılır kolay ne Bak	10 اون ON
یری، سکیز، دوقوز، اونه ... on dokuz sekiz Yedi	10 اون ON
کیم صاییلر عشق اولسونه! olsun aşk savarsa Kim	10 اون ON
کیم یلمز بویه صاییلر! saymak böyle bilmez Kim	10 اون ON
اوتا اولسونه لقب یاساره! yarak bep ovun Ona	10 اون ON

ظ

ظ ظ ظ

ظرف . ناظر . وظیفه . ظریف .
ظن . نظر . منظره . نظیف .

صاییلر

برایکی، اوج... نه قولای!	۸
گل قارداشم، بویله صای .	سکیز
دورت، بیه، آلتی... نه قورمی ده؟	۹
بار، نه قولای صاییلیر!	دوقوز
یدی، سکیز، دوقوز، اونه...	۱۰
کیم صایارسه عشق اولسون!	اون
کیم یانیز بویله صاییم.	
اؤکا اولسونه لهیه!	

هَمْزَة : هَمْزَة

HEMZE E

(۱)	عَ ، اُ = هِ E	أَدَب edeb	أَثَر eser	أَمَل emel
	قِرَاءَت kıraat	مَسْئَلَه mes'ele	تَأْثِير te'asir	تَأْمِين te'min
	مَأْمُور me'mur	مَوْزِن müzzin	مَبْدَأ mebde	مَلْجَأ melce
(۲)	عَ = اُ E	عَائِلَه ailc	فَايْدَه faide	فَائِق fâik
	دَائِمًا dâimâ	غَائِب gâib	طَائِفَه Tâife	رَّئِيس reis
(۳)	عُ = اُ U Ü	أُفُق ufuk	أُجْرَت ücret	مَسْئُول mes'ul
(۴)	فِيئَات fiat	سُؤَال sual	فُوَاد Fuâd	رُؤْيَا rû'vâ

ایکے اوستون : اُن = اُن en	لُطْفًا lutfen	جَوَابًا cevâben	جِدًّا cidden
وِجْدَانًا vicdânen	عِلْمًا ilmen	ذِهْنًا zihnen	ذَاتًا zâten
ایکے اُسره : اُن = اُن iki esire	اُن = اُن ün un	بِحَقِّ لِسَبَبٍ lisebebin bihakkin	عَنْ قَصْدٍ an kasdin
ایکے اوتره : اُن = اُن iki ötre		مُشَارًا لِيَه müârun ileyh	

هـ : هَمْزَه

(۱) هـ = اُ . هـ . اَدَب . اَثَر . اَمَل .

قِرَاءَت . مَسْئَلَه . تَأْثِير . تَأْمِين .
مَأْمُور . مَوْذِن . مَبْدَأ . مَلْجَأ .

(۲) هـ = يـ . عَائِلَه . فَايِدَه . فَائِق .

دَائِمًا . غَائِب . طَائِفَه . رَئِيس .

(۳) هـ = هـ . اُفُق . اُجْرَت . مَسْئُول .

(۴) فِئَات . سَوَال . فَوَاد . رُؤْيَا .

ایکی اوستون: ھ = اَنْ . لُطْفًا . جَوَابًا . جِدًّا .

وَجْدَانًا . عِلْمًا . عَيْنًا . ذِهْنًا . ذَاتًا . بَعْضًا .

ایکی اُسره: ھ = اِنْ . بِحَقِّ . لِسَبَبٍ . عَنْ قَصْدٍ .

ایکی اوتره: ھ = اَنْ . مُشَارًا لِیْهِ .

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

صایر								SAYILAR							
1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64	57	58	59	60	61	62	63	64
65	66	67	68	69	70	71	72	65	66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79	80	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	81	82	83	84	85	86	87	88
89	90	91	92	93	94	95	96	89	90	91	92	93	94	95	96
97	98	99	100	101	102	103	104	97	98	99	100	101	102	103	104
105	106	107	108	109	110	111	112	105	106	107	108	109	110	111	112
113	114	115	116	117	118	119	120	113	114	115	116	117	118	119	120
121	122	123	124	125	126	127	128	121	122	123	124	125	126	127	128
129	130	131	132	133	134	135	136	129	130	131	132	133	134	135	136
137	138	139	140	141	142	143	144	137	138	139	140	141	142	143	144
145	146	147	148	149	150	151	152	145	146	147	148	149	150	151	152
153	154	155	156	157	158	159	160	153	154	155	156	157	158	159	160
161	162	163	164	165	166	167	168	161	162	163	164	165	166	167	168
169	170	171	172	173	174	175	176	169	170	171	172	173	174	175	176
177	178	179	180	181	182	183	184	177	178	179	180	181	182	183	184
185	186	187	188	189	190	191	192	185	186	187	188	189	190	191	192
193	194	195	196	197	198	199	200	193	194	195	196	197	198	199	200
201	202	203	204	205	206	207	208	201	202	203	204	205	206	207	208
209	210	211	212	213	214	215	216	209	210	211	212	213	214	215	216
217	218	219	220	221	222	223	224	217	218	219	220	221	222	223	224
225	226	227	228	229	230	231	232	225	226	227	228	229	230	231	232
233	234	235	236	237	238	239	240	233	234	235	236	237	238	239	240
241	242	243	244	245	246	247	248	241	242	243	244	245	246	247	248
249	250	251	252	253	254	255	256	249	250	251	252	253	254	255	256
257	258	259	260	261	262	263	264	257	258	259	260	261	262	263	264
265	266	267	268	269	270	271	272	265	266	267	268	269	270	271	272
273	274	275	276	277	278	279	280	273	274	275	276	277	278	279	280
281	282	283	284	285	286	287	288	281	282	283	284	285	286	287	288
289	290	291	292	293	294	295	296	289	290	291	292	293	294	295	296
297	298	299	300	301	302	303	304	297	298	299	300	301	302	303	304
305	306	307	308	309	310	311	312	305	306	307	308	309	310	311	312
313	314	315	316	317	318	319	320	313	314	315	316	317	318	319	320
321	322	323	324	325	326	327	328	321	322	323	324	325	326	327	328
329	330	331	332	333	334	335	336	329	330	331	332	333	334	335	336
337	338	339	340	341	342	343	344	337	338	339	340	341	342	343	344
345	346	347	348	349	350	351	352	345	346	347	348	349	350	351	352
353	354	355	356	357	358	359	360	353	354	355	356	357	358	359	360
361	362	363	364	365	366	367	368	361	362	363	364	365	366	367	368
369	370	371	372	373	374	375	376	369	370	371	372	373	374	375	376
377	378	379	380	381	382	383	384	377	378	379	380	381	382	383	384
385	386	387	388	389	390	391	392	385	386	387	388	389	390	391	392
393	394	395	396	397	398	399	400	393	394	395	396	397	398	399	400
401	402	403	404	405	406	407	408	401	402	403	404	405	406	407	408
409	410	411	412	413	414	415	416	409	410	411	412	413	414	415	416
417	418	419	420	421	422	423	424	417	418	419	420	421	422	423	424
425	426	427	428	429	430	431	432	425	426	427	428	429	430	431	432
433	434	435	436	437	438	439	440	433	434	435	436	437	438	439	440
441	442	443	444	445	446	447	448	441	442	443	444	445	446	447	448
449	450	451	452	453	454	455	456	449	450	451	452	453	454	455	456
457	458	459	460	461	462	463	464	457	458	459	460	461	462	463	464
465	466	467	468	469	470	471	472	465	466	467	468	469	470	471	472
473	474	475	476	477	478	479	480	473	474	475	476	477	478	479	480
481	482	483	484	485	486	487	488	481	482	483	484	485	486	487	488
489	490	491	492	493	494	495	496	489	490	491	492	493	494	495	496
497	498	499	500	501	502	503	504	497	498	499	500	501	502	503	504
505	506	507	508	509	510	511	512	505	506	507	508	509	510	511	512
513	514	515	516	517	518	519	520	513	514	515	516	517	518	519	520
521	522	523	524	525	526	527	528	521	522	523	524	525	526	527	528
529	530	531	532	533	534	535	536	529	530	531	532	533	534	535	536
537	538	539	540	541	542	543	544	537	538	539	540	541	542	543	544
545	546	547	548	549	550	551	552	545	546	547	548	549	550	551	552
553	554	555	556	557	558	559	560	553	554	555	556	557	558	559	560
561	562	563	564	565	566	567	568	561	562	563	564	565	566	567	568
569	570	571	572	573	574	575	576	569	570	571	572	573	574	575	576
577	578	579	580	581	582	583	584	577	578	579	580	581	582	583	584
585	586	587	588	589	590	591	592	585	586	587	588	589	590	591	592
593	594	595	596	597	598	599	600	593	594	595	596	597	598	599	600
601	602	603	604	605	606	607	608	601	602	603	604	605	606	607	608
609	610	611	612	613	614	615	616	609	610	611	612	613	614	615	616
617	618	619	620	621	622	623	624	617	618	619	620	621	622	623	624
625	626	627	628	629	630	631	632	625	626	627	628	629	630	631	632
633	634	635	636	637	638	639	640	633	634	635	636	637	638	639	640
641	642	643	644	645	646	647	648	641	642	643	644	645	646	647	648
649	650	651	652	653	654	655	656	649	650	651	652	653	654	655	656
657	658	659	660	661	662	663	664	657	658	659	660	661	662	663	664
665	666	667	668	669	670	671	672	665	666	667	668	669	670	671	672
673	674	675	676	677	678	679	680	673	674	675	676	677	678	679	680
681	682	683	684	685	686	687	688	681	682	683	684	685	686	687	688
689	690	691	692	693	694	695	696	689	690	691	692	693	694	695	696
697	698	699	700	701	702	703	704	697	698	699	700	701	702	703	704
705	706	707	708	709	710	711	712	705	706	707	708	709	710	711	712
713	714	715	716	717	718	719	720	713	714	715	716	717	718	719	720
721	722	723	724	725	726	727	728	721	722	723	724	725	726	727	728
729	730	731	732	733	734	735	736	729	730	731	732	733	734	735	736
737	738	739													

YAZI BÖLÜMÜ

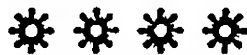
OSMANLICA'nın YAZI HARFLERİ

zâl	ز ز	ELİF	ا
re	ر ر	be	ب ب ب
ze	ز ز	pe	پ پ پ
je	ژ ژ	te	ت ت ت
sin	س س س	âc	ث ث ث
şin	ش ش ش	cim	ج ج ج
sad	ص ص ص	şim	چ چ چ
Dat	ذ ذ ذ	HA	ح ح ح
Tı	ط ط ط	Hı	خ خ خ
Zı	ظ ظ ظ	dâl	د د د

Okunuşlarına bakarak sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru, 20 defa okuyunuz.

lâm	ل ل ل ل ل	Ayin	ع ع ع ع ع
mim	م م م م م	Gayin	غ غ غ غ غ
nun	ن ن ن ن ن	fe	ف ف ف ف ف
vav	و و و و و	Kaf	ق ق ق ق ق
he	ه ه ه ه ه	Kef	ك ك ك ك ك
he e	ه ه ه ه ه	G	گ گ گ گ گ
ye	ی ی ی ی ی	N Y	ک ک ک ک ک

ö = و	u = و
ü = و	o = و

Önce 10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler olursa, paragrafın alt tarafında belirtilen sayfa numarasındaki metne bakınız.

10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ا ا ا ا ا ا ا ا
ی ی ی ی ی ی ی ی

10

ز . زار . دار . دور . داری . زاده .

12

و . ر . دادی . داری . ده ده . دهره

14

آز . آری . آزار . آدا . داری .

16

ب ، ب . بو . بابا . بوز . آب . آرابا .

18

بز . بزبز . بزبز : زرده . دیب . دیز .
آری . دیری . بدری . دیدی .

20

Önce 10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler olursa, paragrafın alt tarafında belirtilen sayfa numarasındaki metne bakınız.

10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

یا = یا ، یه = یه . یاری آئی . یدی آیی . یرده
بوز . یازدی . یازدی . یازار . یازار .

22

ل . له = له . بالی بول . بابا داریلدی .
داری بیلیر . آبلال له آلدی .

24

دۆلەب دۆلو . یازی زۆر . دایی
بۆرۈ آلدی . بو بۆل بۆرۈر .

26

ق = ق . قا = قا . قاز . قوزو . بایراق . قیزاق
یرده قاربتۇ . دەرەلر آقار . قیزدۆلەبی
قیزیدی . بو قورۇ دایی یاق .

28

قازاید قوزو . پای ایلە اۆۈ . اوپور قیز .
آیاق ایزی . بۆل اوزادی . بابا اوپور .

30

م . محکم . دورما ، قیدما ، یاقما . آرمادی ،
باقمادی ، بولمادی . اولوماز ، دورماز ،
یاراماز . اوقومایور ، یازمایور ، بیلیمایور .

32

اوقومس یارمس لایم در .
بابایزه پر فوزو آلدی . برادریم قیزا
ایله قایبور . داییزه آرمود بولمادی .

34

ن . نه . نوری زه ده در ؟ بیلیم .
بته آنمه یاریم ایدرم . یاریه یارام
یزه پر قوبونه آلیندی . قانه قیدیزی در .

36

موم سۆنمدی ، یاییتور . بوناری آل ، دۆرده
بۆل . نیویدرم ؟ اۆیه دورما . قابیس دؤشمه
ایله دۆزر . اؤزؤم اؤزؤم باقارم قیزاریر .

38

س. سا = سا . بر سؤر و قویونه . قیراوردایی
سیلیدی . بوراسی سربیه در . بۆل سبزه
ییمی . سامی بزه مافیتور . سلام آل .

40

قاره . داله . باله . دۆلایه . دارییه .
آرابایه . قوزوییه . بوزده . قومده . قازمایه .
آیره . آیاقده . اوقوسه . آراسه . بوله .

42

دۆز 'یتولدنه بؤرؤ . دؤنه یینه بزه بر بایراق
آلیدی . بالیس لر بؤزؤ بؤرؤ ، به ده بؤزه رم .

44

قازما دمبرده در . سامی بیله ده قورقار .
دۆلایه ده بالی آل . دۆز یتولدنه بؤرؤ یلم .
آدادنه قایچه ایله دۆزلم .

46

Önce 10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler olursa, paragrafın alt tarafında belirtilen sayfa numarasındaki metne bakınız.

10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

سە . شە - شە . رشید دالدە دۇشۇپتۇر . نۇرى
ایدە سامى یاییپتۇر ، دۇز یۆلدە قۇشۇپتۇر .
ئىبە بۇئالدى . ئىمىدى یازىمە باشلادىم .

48

لە - کا . مک : سۇرمە . سۆيلىمە . سۆنمە . دۆنمە .
دۆنمە . سۆنمە . سۆيلىمە . سۆنمە . سۆيلىمە .
کۆيلىپتۇر اۆگۈز آراباسى ایدە کۆيە دۆنۈپتۇر .

50

ت - ت . بو بايرام آتە بىلىم . كۆيلىپتۇر تارلاسى
سۇرۇپتۇر . قوشلار اۆتۈپتۇر . نۇرى بىر قۇر كۆ
سۆيلىپتۇر . تىزەمە بىر مەكتوب يازدىم قىز اۆدەي
نېمارلادى . سۇت تازەدەر . تىمىز ، تىمىزلى اۆلەلى .

52

بالى . دۆلەتلى . اۆزۈمى آرمۇدى . قوشى .
ماشاي . سۆمى . قوشى . يالىسى . بوراسى . آراباسى .
يارىشىدى دۇشدى . قوشىمى . دۆنۈپتى . بورادەمى ؟

54

Önce 10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler olursa, paragrafın alt tarafında belirtilen sayfa numarasındaki metne bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ج . جی : شکر جی . آرا با جی . کو مؤ جی . اورد و جی .
بکچی . یاز جی . اوز و جی . بول جی
به تۆرک اوقور ، یازارم . جمال اید نا جی قوشما ج
اوینا تۆر . آج آبی اویناماز . آرا با جی دور ، بینیم .

56

نا جی به دوشدی ، توردی قیریلدی ؛ باباسی
اونی آزارلادی . رادی آرمودی زه ده آلدی ؟
اوزومی زه یه قویدی ؟ اوجا ج یاز جی ؟ ده ده به
بریلجه سۆیلدی ؛ تۆزی در به نه ، قولقلاری دیرله ؟

58

أبی سۆیلده أبی ایست . إنسانه إنسانه لایم
اؤلور . نو أمارته میز . سؤ اریطر کیرلی ده ؛
اونری ییقامالی . اکریم دینی ازیلیدی ، به اید یازم .

60

Önce 10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler olursa, paragrafın alt tarafında belirtilen sayfa numarasındaki metne bakınız.

ص . ده ره هتوشدی ، تارلارلی صوباصدی . نینه
بزه بر ماصال سۆیددی . صوبا یاغیتور ، اودا صیقاقد
بالیقار صوده یاشارلر . به اونه قادار صایا بلییم ...

62

غ . قشیه قار یاغار . مانغال یانیمی؟ صاغه باق .
صوبه باق . بو غاریم آغریتور . لایبا دوشدی ، یانیه اولدی
غالب آغاجه بیندی ، اینجه تور . کندی دوشه آغلاماز .

64

ج . هتومون بر هتوره ک بیدی . هیلک هیلکی زده آبی
اولور ! قار داسم باغچی صولایتور . باهاردن دومانه صیقار .
مرچده تورقانه داری اکن . تقبل آج قالیر ، هایشانه قازانیر .

66

گ . یازیه گؤنلر اوزده ، قشیه قیصار . کؤنوک
کدی گؤلگسی ایله اویایتور . گؤنسه بولوطلر آقانه
گیزلندی . یاغموه گلیتور . دامد دامد گؤل اولور .

70

خ . خلیل زلی یکمه صوغوق صوایجی ، فاسنا
اولدی ، روفوره گیندی . خانم قنبرلر خانمارات
اولور . خوروز اؤندی . خیرسر طوقولدی .

72

آدجی بر طاووشانه اولادی . طاووق یوسورطلادی .
به قوسه یووالرینی بوزمام . قوزولر هایدیه اوتدیلورلر ،
هتوبانه قارال هایتور . آغدا مایانه هتوبه فرم و رفرلر .

74

ب . اکی المده اونه یارماق واردر . مؤرؤده آریمله
قوزوی قورت قاپار . ییوی یک سه ده رم . تنجه ره
یووارلاندی ، قاپاغنی بولدی . ایکی قاپوز برقولتوغ
صیغماز . آری بال یاپار . انسانه یاراسنی اکی قولدوغمالی .

78

هنبیر

هنبیرجی سه ده رم یک : هنبیرم یک سه ده رمی دور ،
به قوشار . اوزونرک ، هکیم ده یک هتوبه اویویه سیر .
هبایرلری دولاسیرز ، اوز قوشار . به قوتوالدم .
کولوشورز . اوتیناسیرز . یقیسیم ، یاقالدم .

82

Önce 10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler olursa, paragrafın alt tarafın belirtilen sayfa numarasındaki metne bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

ف . به ألفبا کتابی اُلی صافدر، نیمز طوتایم .
اؤفکه اید قالقاه زیاده اید اؤطوردور . لاف لافنی
آهبار . اؤمرده چۆره فاره واردی ، صوطیاقده
غیرسنلره اید لرردی ؛ تکییرکدی بر بر لھسنی
یاقلاردی . شیمدی فاره لردنه قورنولدنه . آفریه تکییره !

84

بوگونکی ایشکی یاریه براق
یالابخی نکی اوی یانسه ، کیمه اینانماسه .

86

طوب اویونی

بک - دیمای ، بک گۆزه ل . هیچ دؤشمده هب گیتل
قوسه گبی سئک ، چو دیک طوب ؛ هتوب هتوب هتوب هتوب...

سئک اؤغلم لاقیردی متوبه رکمه
دیمه ها . بردا لها « ائدم » دی !
. یاغیرکمه سنی اوزاره یرده
اؤزده اؤیه لها . « ائدم » دی !

88

Önce 10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler olursa, paragrafın alt tarafında belirtilen sayfa numarasındaki metne bakınız.
10 defa da üzerinden kopya ederek yazınız.

«عكسى دُنْيا» ده ايشلر بۆيد گيدهر :

فاره لركه يىرى ياقالار ،

قوزولر قوتلىرى يىرلر .

طاووشلار آدجى يى وورور .

آراباجى آرابايه قوشولور ، آندىر گزمه يه گيدهرلر .

قوتلارده كۆمۈزك عايىشە ايدە اۆينار .

92

قوشلار

قوشلار اوچلار ، اوچىدى قوشلار

بە قوشلارم ؛ بە دە قوشلارم .

اۆزىڭ قاناتلىرى وار ، قوشلارم بارى بۆلە قادار ،

بىزم قاناتلارم قوشلارم ؟ تا اۆزىڭ بىر اوچلارم

قوشلار قاناتلىرى چىقار ، چىقىدى ، اۆزىڭ قاناتلارم نايىلار

بە دە قوشلارم قوشلارم ... بۆلۈر ، چىكىم اۆزىڭ قوشلارم !

اۆزىڭ قوشلار ، اۆزىڭ قوشلار ؛ ايتىڭىز ئايدى ئىلار

قوشلارم ياشىم وار ! ياشىڭىز ... اۆزىڭ قوشلار !

94

كۆمۈڭ اۆرۈك

يا، سۆكۈمۈڭ اۆرۈك،

زەھۋىسە بۆزۈتۈر !

ھاۋۇسە گزەك،

بى سۆزۈتۈر ...

بۆزۈپ گزەك،

رالوب ھېيۋتۈر ؛

ياصە تۈنە

ايغى آقپۇر ...

ۋاۋ ۋاۋ ۋاۋ ۋاۋ ۋاۋ !..

(يۈرۈپ بېرىلار)

99

ھىچك اۆلۈكى

گۈل اى گۈزەل ھىچك

صاج بىڭا قۇقۇڭى ...

بە دە سى ئىلەك،

قازانامىم قۇلۇڭى ...

اۋغ . نە گۈزەل ھىچك !

گۈزەلەر بايلىرى ...

ئۇي رقت ايدەنر،

تۇقۇلرندە طاندر .

100

Önce 10 ar defa okuyunuz. Takıldığınız yerler olursa, paragrafın alt tarafında belirtilen sayfa numarasındaki metne bakınız.

صاییلر

۸	بر. ایکی. اؤچ ... ز قووی !
سکیز	گل قارداشم. بۆید صای .
۹	دۆرت. بیه. آلتی ... ز قووی در؟
دوقوز	باو. نه قووی صاییلر !
۱۰	بی. سکیز. دوقوز. اۆزه ...
اون	کیم صایار. عشو اولسوه !
	کیم یامز بۆید صایمور.
	اؤکا اۆبوره لهب یاساه !

102

ایکی اؤستون: ۱ = آن . لطفًا . جوابًا . جِدًا .
 وجدانًا . علما . عینًا . ذہنًا . ذاتًا . بعضًا .
 ایکی اؤسره: ۲ = ان . بحق . لِسَبَبٍ . عَنْ قَصْدٍ
 ایکی اؤتره: ۳ = اُن . مُشارًا لَیْهِ .

104

METİNLER

★ Osmanlıca Rehberi'nin bu bölümünde sizlere, faydalı ve bol kelimeli bazı metinler sunuyoruz.

★ Üsûle uygun olarak bu sayfaları da, okunuşlarına bakmadan 10 ar defâ okuyunuz.

★ Takıldığınız yerler olursa, sayfanın alt tarafındaki okunuşlarına bakınız.

★ Bu metinlerdeki bazı kelimelerin yazılışları, Osmanlıca'nın son devrelerinde daha da kolaylaştırılmış ise de, bu husus çok önemli değildir. Çünkü Osmanlıca ile yazılmış birçok kitaplarda, kelimelerin yazılışlarını bu şekilde bulacaksınız.

★ Ayrıca, ve inşaallah, Osmanlıca'nın bütün kelimelerinin yazılışlarını gösteren İMLA LÜGATİ'ni sizlere sununca, bu konu, kökünden hallolacaktır.

نصائح

۱ - مَرَحَتْلِي اَوْلَانِ آدَم، سَفِيلَرَه ، كَيْسَه سَزَلَرَه
يَارْدِيم اِيدِر .

۲ - عِنَادَجِي اَوْلَانِ آدَم، كَنْدِي بِيْلَدِيكْنَه گِيدِر؛
دَائِمَا كَنْدِي دِيْدِيكْنَك اَوْلَاسْنِي اِيْسْتَر .

۳ - غَوَايِي ، گُورُؤْلْتِي يِي سَوْنِ آدَم، كَيْسَه اِيلَه
گِيچِيْنَه مَرْ . كَنْدِي حَالَنْدَه اَوْلَانِ آدَم، كَيْسَه اِيلَه
غَوَا ، گُورُؤْلْتِي اِيْتْمَرْ .

۴ - اِنْسَانِيْتَسَرْ آدَم، كَيْسَه يَه اِيْيَلِك اِيْتْمَك اِيْسْتَه مَرْ .

۵ - آَنَاسَنَه ، بَابَاسَنَه اِطَاعَت اِيْتْمَه يِنِ چَوَجُوق،
تَعْزِيرَه ، تَكْدِيرَه ، جَزَايَه لَایْقَدَرْ .

۶ - كَنْدِيْسَنَه وِيرِيلَنْ گُوزُل گُوزُل نَصِيحَتْلَرَه قَوْلَاق
وِيرْمَه يِنِ آدَم، صَوْكَرَه پِشِيْمَان اَوْلُور .

Nesâyi'h (nasihatler)

- 1— Merhametli olan adam sefillere, kimsesizlere yardım eder.
- 2— İnatçı olan adam, kendi bildiğine gider; dâima kendi dediğinin olmasını ister.
- 3— Kavgayı, gürültüyü seven adam, kimse ile geçinemez. Kendi hâlinde olan adam kimse ile kavga, gürültü etmez.
- 4— İnsanîyetsiz adam, kimseye iyilik etmek istemez.
- 5— Anasına, babasına itaat etmeyen çocuk, taziire, tekdire, cezaya layıktır.
- 6— Kendisine verilen güzel güzel nasihatlere kulak vermeyen adam, sonra pişman olur.

- ۷ - انسان، تمیزلگه دقت ایتمه لیدر. اؤستی، باشی
تمیز اولمایان آدمدن هرکس استیکراة ایدر.
- ۸ - بر شیئی اؤگرنمک ایسته ین، کمال دقتله چا-
لیشمالیدر، که آرزوسنه نائل اوله بیلسین.
- ۹ - راحت اویقو اویومق ایسته ین، گوندوزلری
بر ایشله اوغراشمالی؛ لزومندن زیاده ییدیوب ایچمه-
مه لیدر
- ۱۰ - کندینی هرکسه سودیرمک ایسته ین، هرکسه
حرمت و رعایت ایتمه لی؛ اوصلو، اطاعتلی اولمالی؛ هیچ
یالان سؤیله مه مه لیدر.

- 7— İnsan, temizliğe dikkat etmelidir. Üstü, başı temiz olmayan adamdan herkes istikrah eder.
- 8— Bir şeyi öğrenmek isteyen, kemâl-i dikkatle çalışmalıdır ki, arzûsuna nâil olabilsin.
- 9— Rahat uyku uyumak isteyen, gündüzleri bir işle uğraşmalı; lüzûmundan ziyade yeyip içmemelidir.
- 10— Kendini herkese sevdirmek isteyen, herkese hurmet ve riâyet etmeli; uslu, itâatlı olmalı; hiç yalan söylememelidir.

مېراند

١ قارە دە گزن، ھوادە اوچان، یردە سۈرۈن، دكزده
 ياشايان نھاو قاتك ھېسنه: (حَيَوَان) نامى ويريلير.
 ٢ حيوانلر، دۇراۋ دۇراۋ در. ھر برينك آرى آرى
 آدلىرى واردر. حيوانلر، ياپىلشلىرىنە، گۈستەرىشلىرى.
 ينە گۈردە اساساً ايكي بۈيۈك صنفه آيرىيلر. بىرىنجىسى:
 كىمكىلى، ايكنجىسى: كىمكىلر حيوانلر در.
 ٥ كىمكىلى حيوانلر، باشلىجە بش صنفدر. بىرىنجى صنف،
 ياورولرىنى طوغۇران و سۈدلىرىلە بىلەن مەلى و صىجاق
 قانلى اولان حيوانلر در. بۇلر، اكثرى دۆرت آياقلى
 اولور. ٨ شەھورلىرى شۇنلر در:
 ٩ مەندە، اۆكۈز، اينك، آت، آشك، آرسالان،
 قاپلان، صيرتلان، جىلان، صانسار، شەمور، شىنجاپ،
 كركەدان، فىل، ددو، كدى، قارە، قورت، تۈيۈن،
 كۆپك، چاقال، تىلەكى، زرافە، آي، قوندوز،
 قراجە.

Hayvanlar

- 1— Karada gezen, havada uçan, yerde sürünen, denizde yaşayan mahlûkatın hepsine (Hayvan) nâmı verilir.
- 2— Hayvanlar; türlü türüdür. Herbirinin ayrı ayrı adları vardır.
- 3— Hayvanlar, yapıları, gösterişlerine göre esasen iki büyük sınıfa ayrılırlar.
- 4— Birincisi: kemikli, ikincisi: kemiksiz hayvanlardır.
- 5— Kemikli hayvanlar, başlıca beş sınıftır.
- 6— Birinci sınıf, yavrularını doğuran ve sütleriyle besleyen memeli ve sıcakkanlı olan hayvanlardır. 7— Bunlar, ekseri dört ayaklı olur.
- 8— Meşhurları şunlardır:
- 9— Manda, öküz, inek, at, eşek, arslan, kaplan, sırtlan, ceylan, sansar, semur, sincab, gergedan, fil, deve, kedi, fare, kurt, koyun, köpek, çakal, tilki, zırfefe, ayı, kunduz, karaca.

۱۰ صیجاق قانلی اولان ممّلی حیوانلردن بعضیاسنک
 شکل خارجییسی، بالغه بگزُر: ۱۱ «بالینه»، بو جنسدندر.
 ۱۲ بعضیسی ده آز چوق اوچه بیلدیگی جهتله قوشه
 بگزُر. «یاراسه»، بو قبیله دندر.
 ۱۳ دؤرت آیاقلی و ممّلی اولان حیوانلر، ایکی یه آریلیر.
 ۱۴ بر طاقنه: (بیر تیجی) دینیر: آرسلان، قاپلان، قورت
 گبی. ۱۵ دیگر طاقنه: (حیواناتِ اهلّیه) دینیر: کدی،
 کۆپک، آت، آشک گبی.
 ۱۶ ایکنجی صنف، مه لیلر گبی ینه صیجاق قانلی حیوانلر
 در؛ فقط یونلر، یاورولرینی یوه ورطه دن چیقاران ایکی
 آیاقلی، ایکی قانادلی حیوانلر در، که هپسنه بردن:
 (قوش) اسمی ویریلیر. ۱۷ قوشلر، هم هواده اوچار، هم ده
 برده گزرلر. ۱۸ باشلیجدری شونلر در.

10— Sıcakkanlı olan memeli hayvanlardan bazıının şekli-i hâricisi, balığa benzer.

11— (Balina) bu cinsdendir.

12— Bazısı da az çok uçabildiği cihetle kuşa benzer. (Yarasa) bu kabildendir.

13— Dört ayaklı ve memeli olan hayvanlar, ikiye ayrılır.

14— Bir takımına: (Yurtıcı) denir: Arslan, kaplan, kurt gibi.

15— Diğer takımına: (Hayvânât-ı ehliyye) denir. Kedi, köpek, at, eşek gibi.

16— İkinci sınıf; memeliler gibi yine sıcakkanlı hayvanlardır; fakat bunlar, yavrularını yumurtadan çıkaran iki ayaklı, iki kanatlı hayvanlardır, ki hepsine birden (Kuş) ismi verilir.

17— Kuşlar, hem havada uçar, hem de yerde gezerler.

18— Başlıcaları şunlardır.

^{۱۹}طاووق، قاز، اۆردك، پاپاغان، طاووس، ككلك،
قمرى، گۆگرچين، بيلديرچين، قارتال، چايلاق،
ككلك، بلببل، قارغه، قاناريد، قيرلانچ، آتماچه،
طاوغان، قارا طاووق.

^{۲۰}بونلرده ايكي يه آريلير. ^{۲۱}بر طاقنه {اهليه}، ديگر
طاقنه: {غير اهليه} ديسير. ^{۲۲}اهليه طاقى، اولرده،
چيفتلكلرده بسلدن و انساندن قاچايانلار در: طاووق،
قاز، اۆردك گي.

^{۲۳}{غير اهليه} ديديلن ديگر طاقى، انساندن قاچان
و آنجق ئۆتك، ياخود باشمه آلت ايله اولانان قوشلار
در: بيلديرچين، ككلك، آتماچه، طاوغان گي.

^{۲۴}بونلار ك بىضيلىرى يىنىر؛ بىضيلىرى يىنمز.
^{۲۵}اؤچنچى سىنف، سوغوق قانلى حيوانلار در. بونلار ك
بىضيلىرى، الدن آياقدن محروم اولادىلار جيهتله يرده
سورۇنۇر: يىلان، كرتىككه، قاپلوه، باغه، تىساح گي.

19— Tavuk, kaz, ördek, papağan, tavla, leylek, kumru, güvercin, bıldırcın, kartal, çaylak, keklik, bülbul, karga, kanarya, kırlangıç, atmaca, doğan, karabatak.

20— Bunlar da ikkiye ayrılır.

21— Bir takımına (Ehliyye), diğer takımına (Gayri ehliyye) denir.

22— Ehliyye takımı, evlerde, çiftliklerde beslenen ve insandan kaçmayanlardır: Tavuk, kaz, ördek gibi.

23— (Gayr-i ehliyye) denilen diğer takımı, insandan kaçan ve ancak tüfek, yahud başka alet ile avlanan kuşlardır: Bıldırcın, keklik, atmaca, doğan gibi.

24— Bunların bazıları yenir; bazıları yenmez.

25— Üçüncü sınıf, soğukkanlı hayvanlardır.

26— Bunların bazıları, eiden ayakdan mahrum oldukları cihetle yerde sürünür: Yılan, kertenkele, kaplumbağa, timsah gibi.

۲۷ بو طاقم حیوانلره : (زَوَاحِف) دینیر.

۲۸ دۆردنجی صنف، ینه صَوَّغُوق قانلی وَ صَوَّایِچِنده
یاشایان حیوانلر در . ۲۹ بو طاقنه ده : (بالی) دینیر . ۳۰ بالقلر ،
السز ، آیاقسز درلر . ۳۱ بونلرک نفَس آلمالری ، سو ایلا در .
۳۲ بالقلر دخی دؤر او دؤر لؤدر . ۳۳ آیری آیری اسملری
وار در . ۳۴ باشلیجلری شونلر در :

۳۵ قلیج ، قالقان ، آوزک ، سرجان ، پالاموط ، طواریق ،
اوسته وصری ، باربونیا ، اؤفر ، قایا ، کفال ، ایزمارید ،
ایستاورید ، تخمنی .

۳۶ بشنجی صنف ، طوغدینی زمان طبق بالی تنفی گبی
السز ، آیاقسز اولور ؛ صَوَّایِچِنده نفَس آلیر . ۳۷ برار
بؤیؤدکن صَوَّکَره کؤچؤکاک شکلی بؤتؤن بؤتؤن
دگیشر ؛ صَوَّکَره لری دؤرت آیاغی ظهور ایدر . ۳۸ قور-
باغده ، بو صنفدن در .

27— Bu takım hayvanlara : (Zevâhif) denir.

28— Dördüncü sınıf, yine sogukkanlı ve su içinde yaşayan hayvanlardır.

29— Bu takımına da : (Balık) denir.

30— Balıklar, elsiz, ayaksızdırlar.

31— Bunların nefes almaları su iledir.

32— Balıklar dahi türlü türlüdür.

33— Aynı ayrı isimleri vardır.

34— Başlıcaları şunlardır :

35— Kılıç, kalkan, levrek, mercan, palamut, torik, uskumru, barbunya, lüfer, kaya, kefal, izmarit, istavrit, hamsi.

36— Beşinci sınıf, doğduğu zaman tıpkı balık sınıfı gibi elsiz, ayaksız olur; su içinde nefes alır.

37— Biraz büyüldükten sonra küçüklük şekli bütün bütün değişir sonraları dört ayağı zuhur eder.

38— Kurbaga; bu sınıftandır.

۳۹ گرك قاره ده كى ، گرك صـ ولرده كى حيوانلرك ،
 انسانلره برر دۇرلۇ فائده لرى واردر . بر طاقنك اتلرى
 يىنير ؛ بر طاقنك تۇيلرنىن ، دريلرنىن ، اتواب و باشقه
 شيلر ياپىلير . ۴۱ بر طاقى ده ايشـده قولالنياير . ۴۲ انسان ،
 بونلرك جملہ سنہ حاكم در . ۴۳ هر برندن برر صورتلہ استيفا .
 ده ايدر .

۴۴ حيوانلر ، بر برندن چوق قرقلى درلر ؛ مثلا : كۆپك ايله
 سرچہ ، قياچ بالى ايله قورباغه ، بالينه ايله صالسانوز
 آره سنده بۆيۇك فرق واردر .

۴۵ § سرچدى ، پك ابى طانيرم ، پك ده سورم . باغچه .
 لرده وسائر يرلرده بولونور . جيو جيو اۆتەرك ، زيب
 زيب صيچرايدىرق گزر . دالدىن داله قونار . ۴۸ يىيە جك آرار
 طورور . ۴۹ هر یرده يووا ياپار .

۵۰ بالقلرك ، كورهك خدمتى گۆرن قانادلرى ، دۇمن
 ايشنى گۆرن قویروقلرى واردر . ۵۱ بونلرى صاللايه رق
 صو ايچنده ايسته دكارى طرفه گيده بيايرلر .

39— Gerek karadaki, gerek sulardaki hayvanların, insanlara birer türlü faydaları vardır. 40— Bir takımının etleri yenir; bir takımının tüylerinden, derilerinden, esvap (elbiseler) ve başka şeyler yapılır.

41— Bir takımı da işde kullanılır. 42— İnsan bunların cümlesine hâkimdir.

43— Herbirinden birer sûretle istifade eder.

44— Hayvanlar, birbirinden çok farklıdır; meselâ : köpek ile serçe, kılıç balığı ile kurbağa, balina ile salyangoz arasında büyük fark vardır.

45— Serçeyi; iyi tanırım, pek de severim. 46— Bahçelerde ve sair yerlerde bulunur

47— Cıv cıv öterek, zıp zıp sıçrayarak gezer. Daldan dala konar.

48— Yiyecek arar durur. 49— Her yerde yuva yapar.

50— Balıkların, kürek hizmeti gören kanadları, dūmen işi gören kuyrukları vardır.

51— Bunları sallayarak su içinde istedikleri tarafa gidebilirler.

^{۵۲} قور باغه نك دۆرت آياغى وار در ^{۵۳} بونلرله صوده
يؤزر؛ فقط بۆيؤدكن صؤكره قاره ده ياشايان سائر
حيوانلر گبي طيشاربده كي هوايى تنفسه محتاج اولور .
^{۵۴} بونك ايمؤن قور باغه، كؤچؤك ايكن، صوده، بۆيؤدكن
صؤكره، قاره ده ياشايان حيوانلر صيره سنده در .
^{۵۵} بؤيله : هم صوده، هم ده قاره ده ياشايد بيلك نه
بؤيؤك بختيارلق ؛ جناب حق، كيم بياير نه حكمتنه مبنى
شو بختيارلقى سومه ديگمز قور باغه يه ويرمش :
^{۵۶} «حيوانلر، اساساً ايكي بؤيؤك صنفه آيريلير» ديمش
ايديك . ^{۵۷} ايكنجى صنفدن اولان كيكسز حيوانلر : ميديه ،
ايسريديه ، صاليانؤز و على الموم بؤجكار ، دكز كير .
پيسى ، سؤنگر و مرجان گبي بر طاقم نوغلره
آيريلشدر . ^{۵۸} بؤجك قسمندن صاييلان اؤرؤمچكك :
سكز آياغى ، آلتى گؤزى واردر . ^{۵۹} وجودى، بر طاقم
حلقه لردن عبارتدر . ^{۶۰} بو نوع حيوانلره : (حوام) ،
(حشرات) ده دينير .

52— Kurbaganın dört ayağı vardır.

53— Bunlarla suda yüzer; fakat büyüdükten sonra karada yaşayan sair hayvanlar gibi dışardaki havayı teneffüse muhtac olur.

54— Bunun için kurbaga, küçük iken, suda, büyüdükten sonra, karada yaşayan hayvanlar sırasındadır.

55— Böyle : Hem suda, hem de karada yaşayabilmek ne büyük bahtiyarlık!.. Cenâb-ı Hak, kimbilir ne hikmete mebnî şu bahtiyarlığı sevmediğimiz kurbagaya vermiş!.. 56— (Hayvanlar, esasen iki büyük sınıfa ayrılır) demiş idik.

57— İkinci sınıfdan olan kemiksiz hayvanlar : Midye, istiridyе, salyangoz ve aie-umum böcekler, deniz kirpişi, sünger ve mercan gibi birtakım nevlere ayrılmıştır.

58— Böcek kısmından sayılan örümceğin : Sekiz ayağı, altı gözü vardır.

59— Vücûdû, birtakım halkalardan ibaretdir.

60— Bu nevî hayvanlara : (Havâm), (Hacerât) da denir.

صاليانفوزك ھېچ آياغى يوقدر ؛ اۋزىندە. بىر سىرت
قابوغي واردىر ، كە. بەئىز كىرە بۇس بۇتۇن بۇنۇك ايچنە
گىرر ، صاقلانير . بەئىز كىرەدە براز طيشارى يە چىقوب
گۆرۈنۈر .⁶² جناب الله بو قبوغى ، اۋزواللى حيوانجىزە
بر اۋ اۋلاق اۋزىرە اخسان بويورمشىد .⁶³ ھىر نە قىدر
اۋى پىك طار . ايسەدە كىندى مالى اۋلدىنى ايچۇن بختيار
صايلىر .

حيوانلار كىندىلر يەنە مخصوص سىلرى وار در .⁶⁴ يالگىز
بالىلار ، صوغلىجانلار و بۇجكاردن بەئىلر يەنە سىلرى
يوقدر .⁶⁵ حيوانلاردىن : آرسلان ، گۆمۈر دىر .⁶⁶ آت ، كىشىر .
ماندە ، اۋكۈز ، اينىك ، بۆگۈرۈر .⁶⁷ مەزگىب آكىرىز .⁶⁸ كۆپىك ،
ھاولار .⁶⁹ قورت ، اولور .⁷⁰ چاقال ، اۋرۇر .⁷¹ آي ، خۇمبور .
دار .⁷² تىمساح ، چۈچۈك گىبى باغىرىز .⁷³ يىلان ، خىشلار
ۋا ايسلغە بىگىزىر بىر سىس چىقارىز .⁷⁴ كىدى ، مىرلار .⁷⁵ طلا .
ۋوق ، غىداقلار .

61— Salyangozum hiç ayağı yoktur; üzerinde bir sert kabuğu vardır. Kİ bazı kerre bilsübtün bunun içine girer, saklanır. Bâzi kerre de biraz dışarıya çıkıp görünür.

62— Cenâbı ALLAH bu kabuğu; o savallı hayvancığa bir ev olmak üzere ihsan buyurmuştur.

63— Her ne kadar evi pek dar ise de kendi malı olduğu için bahtiyar sayılır.

64— Hayvanların kendilerine mahsus sesleri vardır.

65— Yalnız balıkların, solucanların ve böceklerden bazılarının sesleri yoktur.

66— Hayvanlardan aralan: gümürder. 67— At, kışner.

68— Manda, öküz, inek, böğürür. 69— Merkep, anırır. 70— Köpek, havlar.

71— Kurt; ulur. 72— Çakal, uler. 73— Ayı, homurdanır.

74— Timsah, çocuk gibi bağırır. 75— Yılan, hıslar ve ısığa benzer bir ses çıkarır.

76— Kedi, mırlar. 77— Tavuk, gıdıklar.

٧٨ آرى ايله سينك، ويزلار. ٧٩ قوتون ايله
 قوزى، مهر. ٨٠ قمرى ايله گؤگرچين، هوهورل. ٨١ قاز،
 طيصلار. ٨٢ آغستوس بۆجگى، جيرلار. ٨٣ اوردك ايله قور-
 باغه، واقواقلار. ٨٤ بلبل ايله قاناريه، شاقير. ٨٥ پاپاغان،
 ايشيتديكى سسلرى تقليده چاليشير. ٨٦ خرّوس، قارا طا-
 ووق، ككك، گؤزل گؤزل اوترلر. ٨٧ بونلر ك سسلرى
 خوشدر؛ اما هيچ برى، انسانك لطيف و تاثيرلى
 سسنة بگزه من.

٨٨ حيوانلر ك وجودى: كيميسى قيل ايله، كيميسى
 بؤك ايله، كيميسى توى ايله، كيميسى قابوق ايله، كيميسى
 ده بول ايله قابلى در. ٨٩ ديكنلرله قابلى اولانى ده واردر.
 ٩٠ حيوانلر ك ييه جكلرى، دؤرلؤ دؤرلؤدر. ٩١ بعضيلرى،
 ديگر حيوانلرى اولدۇرۇب ييرلر. ٩٢ بونلر (ييرتيجى)
 دينير. ٩٣ بر طاقى ده: اوت، كؤك، آغاج ياراغى، چيچك
 و تخم اؤزلرى ييرلر. ٩٤ بونلر ده: (اوت ييين حيوانلر)
 دينير.

78— Arı ile sinek, vızlar. 79— Koyun ile kuzu, meher.

80— Kumru ile güğercin, hühular. 81— Kaz, tıslar.

82— Ağustos böceği, cırlar. 83— Ördek ile kurbağa, vakvaklar.

84— Bülbül ile kanarya, şakır. 85— Papagan, işittiği sesleri taklide çalışır.

86— Horoz, kara tavuk, keklik, güzel-güzel österler.

87— Bunların sesleri hoşdur; amma hiçbirisi, insanın lâtif ve tesirli sesine benzemez.

88— Hayvanların vücudu: Kimisi kıl ile, kimisi yün ile, kimisi kabuk ile, kimisi de pul ile kaplıdır.

89— Dikenlerle kaplı olanı da vardır. 90— Hayvanların yiyecekleri, türlü türüdür.

91— Bazıları, diğer hayvanları öldürüp yerler. 92— Bunlara (Yırtıcı) denir.

93— Bir takımı da: Ot, kök, ağaç yaprağı, çiçek ve tohum özlery yerler.

94— Bunlara da (Ot yiyen hayvanlar) denir.

٩٥ آت ، أَشَك ، قاطر ، اۆكوز ، اينك ، قويون ، كچی ،
 اوت ، كپك ، آرپه و ياپراق ييرلر^{٩٦}. كۆپك الله كدى ،
 ات و باشقه دؤراؤ يييه جكلرده ييرلر^{٩٧}. طاووقلر ، آرپه ،
 طارى ، وقوشلر ، تخم دانه لرى ييرلر^{٩٨}. آرى ، چچكلرك
 اۆزلرينى آمر^{٩٩}. طيرطيل نوعندن اولان قوردلرده آغاچ
 ياپراغى و ميوه ييرلر .

١٠١ حيواناتك اعضاسى ، بربرينه بگزه من . بعضيلرينك
 مايمون گبى الى ، آياغى وارد^{١٠٢}. مايمونلرك آياقلىرى ، ال
 ايشنى گۆره بيله جك صورته ياراديلمشدر^{١٠٣}. بو سببدن
 مايمونلره : «دؤرت اللى» دينيلمشدر .

١٠٤ باشقه لرى ده باجاقلى ، آياقلى درلر . بعضيلرينك
 دؤرت ، بعضيلرينك آلتى ، بعضيلرينك سكز آياغى
 وارد^{١٠٥}. يۆز و بلكه ده ازياده آياغى اولانلر بيله
 بولونور .

95— At, eşek, katır, öküz, inek, koyun, keçi; ot, kepek, arpa ve yaprak yerler.

96— Köpek ile kedi, et ve başka türlü yiyecekler de yerler.

97— Tavuklar, arpa, darı; ve kuşlar, tohum daneleri yerler.

98— Arı, çiçeklerin özlerini emer.

99— Tırtıl nevinden olan kurtlar da ağaç yaprağı ve meyve yerler.

100— Hayvanâtın Azâsı, birbirine benzemez.

101— Bazılarının, maymun gibi, ell, ayağı vardır.

102— Maymunların ayakları, el işini görebilecek sûrette yaratılmıştır.

103— Bu sebebdan maymunlara : (Dört ell) denilmiştir.

104— Başkaları da bacaklı, ayaklıdır.

105— Bazılarının dört, bazılarının altı, bazılarının sekiz ayağı vardır.

106— Yüz ve belki daha ziyade ayağı olanlar bile bulunur.

۱۰۷ حیوانلار، یۆرۆلدقلىرى وقت اويورلر. {بايقوش} ايله
 {پوهو} گىي يديه جكلارنى گيجىلرلى آرايان دها باشقه
 حيوانلرده وار در، كه گۆندۆزلرى اويويوب گيجىلرلى
 اويانيق طورورلر. ۱۰۹ بعض حيوانلرده وار در، كه بۆتۆن
 قيش اويوشورلر؛ بۆزؤاؤر، قاليرلر. ۱۱۰ ايلك بهارده آرتق
 صوغوق قالمايىچى اويانوب ميدانه چيقارلر.

۱۱۱ جناب حق، حيوانلره كنديليرنى دشمندن قورومق
 جىنى ويرمشدر. ۱۱۲ بعضيلرى، تپه و چيفته آتهرق،
 بعضيلرى، ايصيره رق، كيميسى، بۆينۆزى ايله اوره رق،
 كيميسى ده قاچهرق كنديليرنى دشمندن محافظه ايدرلر.
 ۱۱۳ صو ايچنده ياشايان حيوانلردن {مُرَكَّب بالى} ده
 دشمنك الندن قورتولمق ايچون وجودندن سياه بر ماده
 چيقاير. ۱۱۴ بونكله صوبى بولانديروب ايچنده گۆرؤنمز
 اولور.

107— Hayvanlar, yoruldukları vakit uyurlar.

108— (Baykuş) ile (Puhu) gibi yiyeceklerini giceleri arayan daha başka hayvanlar da vardır, ki gündüzleri uyuyup giceleri uyanık dururlar.

109— Bâzi hayvanlar da vardır, ki bütün kış uyusurlar; bütüldür kalırlar.

110— İlkbaharda artık soğuk kalmayınca uyanıp meydana çıkarlar.

111— Cenâb-ı Hak, hayvanlara kendilerini düşmandan korumak hissinı vermiştir.

112— Bânıları, tekme ve çifte atarak; bânıları, ısırarak; kimisi, boynuzu ile vurarak; kimisi de kaçarak kendilerini düşmandan muhafaza ederler.

113— Su içinde yaşayan hayvanlardan (Mürekkab balığı) da düşmanın elinden kurtulmak için vücûdünden siyah bir madde çıkarır.

114— Bununla suyu bulandırıp içinde görünmez olur.

۱۱۵ قوشلار، يو والرندە يومور طلادقلىرى يومورطە لرك
 ۱۱۶ اۆزىنە اۆطورەرق ايصيدىرلر . اۆصىجاقلق ايله يو .
 مورطەلرك ايچندە ياورولر پىدا اۆلور . ۱۱۷ وقتلىرى گىلجە
 يومورطەلرك قابوقلىرىنى قىروب طىشارى يە چىقارلر .
 ۱۱۸ بالقلر، صو ايچندە يومورطلارلر . ۱۱۹ صۆكرە يومور .
 طەلردن بىگلر جە بالق پىدا اۆلور .

۱۲۰ قویون، انسانە اك زىادە فائىدەلى اولان بر حىواندر .
 ۱۲۱ اتى، يىنير، ياپاغىسى، ايشلەنەرك روباىلر، خالىلر،
 كىلىملر ياپىلر . ۱۲۲ دريسندن ياپىلان مشىن، پك چوق شىلر .
 دە قوللانيلير . ۱۲۳ سۆدندىن : يوغورت، قايمىق، ياغ، يىنير
 گى شىلر ياپىلير .

۱۲۴ اينىكك سۆدى دە اعلادر . ۱۲۵ آندىن دە : يوغورت،
 قايمىق، ياغ ياپىلير .

115— Kuşlar, yuvalarında yumurtladıkları yumurtaların üzerine oturarak ısıtırlar.

116— O sıcaklık ile yumurtaların içinde yavrular peyda olur.

117— Vakitleri gelince yumurtaların kabuklarını kırıp dışarıya çıkarlar.

118— Balıklar, su içinde yumurtlarlar.

119— Sonra yumurtalardan binlerce balık peyda olur.

120— Koyun, insana en ziyade faydalı olan bir hayvandır.

121— Eti, yenir; yapagısı, işlenerek rubalar (elbiseler), halılar, kilimler yapılır

122— Derisinden yapılan moşin, pekçok şeylerde kullanılır.

123— Sütünden : Yoğurt, kaymak, yağ, peynir gibi şeyler yapılır.

124— İneğin sütü de aladır (iyidir, faydalıdır).

125— Ondan da : Yoğurt, kaymak, yağ yapılır.

۱۲۶ آت، بزی بر یردن دیگر بر یره گۆتۆرۆر؛ یۆکلر.
 مزى طاشیر؛ آرابه لر مزى چکر؛ چیفت سۆر مکده،
 دۆلاب و دگرمن چویرمکده دخی قوللانیلیر. ۱۲۷ اکثر
 ملکترلده ماندا و اۆکۆز ایله ده چیفت سۆرۆلۆر.

۱۲۸ طاعلق، طاشلق اولان یرلر ایچۆن آشک ایله قاطیر،
 پک زیاده ایشه یارار؛ چۆنکه آت، اۆیله یرلرده سر-
 بست یۆرۆیه مزى. ۱۲۹ اۆیله حَرپ یرلری گچمک ایچۆن
 قاطیردن طایانقلی حیوان یوقدر.

۱۳۰ چۆللرده و صیجانغی چۆق اولان یرلرده، آتک،
 اشکک و قاطیرک ایشنی، ده وه گۆرور.

۱۳۱ قازک، اۆردگک اتلری و یومورطه لری ینیر.
 ۱۳۲ قازک تویلرندن قلم و یاپازه یاپیلیر.

۱۳۳ بۆجکلردن بعضیلری، فنا اوتلری یدیوب یتیریر-
 لر. ۱۳۴ بعض کرّه ده گۆزل فیلیزلری یدیوب بۆزارلر.

126— At, bizi bir yerden diğer bir yere götürür; yüklerimizi taşır; arabalarımızı çeker; çift sürmekte, dolap ve değirmen çevirmekte dahil kullanılır.

127— Ekseri memleketlerde manda ve öküz ile de çift sürülür.

128— Dağlık, taşlık olan yerler için eşek ile katur, pek ziyade işe yarar; çünkü at, öyle yerlerde serbest yürüyemez.

129— Öyle sarp yerleri geçmek için katurdan dayanıklı hayvan yoktur.

130— Çöllerde ve sıcakı çok olan yerlerde, atın, eşeğin ve katurın işini, deve görür.

131— Kazın, ördeğin etleri ve yumurtaları yenir.

132— Kazın tüylerinden kalem ve yelpaze yapılır.

133— Böceklerden bazıları, fenâ otları yeyip bitirirler.

134— Bazı kerre de güzel filizleri yeyip bozarlar.

۱۳۵ آری ده فائده لی بر حیواندر^{۱۳۶} پک چالیشقاندرد . بال
یاپار، که انسانلرک آغزینیه طات ویریر^{۱۳۷} . بعض کره ده
ایگنه سیله آدمی صوقار^{۱۳۸} . صوقدینی یر، در حال شیشرد .
یارامازک بو خوی طاتسزدر^{۱۳۹} .

۱۴۰ بالی کیمکرنندن ، هله صدفله صر جانندن چوق گوزل
شیلر یاپیلیر^{۱۴۱} . اینجی ، صدفلی ایشیریدیه لرک ایچنندن
چیقار .

۱۴۲ تویلو حیوانلرک پوستی صویولور ؛ تمیزله نوب
سپیه نیر ؛ صوکره آندن کوزک یاپیلیر .

135— Arı da faydalı bir hayvandır.

136— Pek çalışkandır. Bal yapar, ki insanların ağızına tat verir.

137— Bâzı kerre de iğnesiyle adamı sokar.

138— Bokuğu yer, derhal şığer.

139— Yaramazın bu huyu tatsızdır.

140— Balık kemiklerinden, hele sedfle mercandan çok güzel şeyler yapılır.

141— İnci, sedfli istiridyelerin içinden çıkar.

142— Tüyü hayvanların postu soyulur; temizlenip sepdilenir; sonra ondan kürk yapılır.

انسانك، سائر حيوانلردن فرقى

۱ انسانك سائر حيوانلردن فرقى : سۆز سۆيلىمك،
 اوقويوب يازمق، دۇشۇنە بىلىك ايله در. ۲ انسان، يارا-
 دىلشجه سائر حيوانلردن چوق فرقليدر. ۳ سائر حيوانلر-
 ده ده جس وار در؛ مثلا : كۆپك، صاحبنى گۆرۈنجه
 طائير. ۴ برچوق سنه گچسه ده اونوتماز. ۵ پوپوب قويرو-
 غنى صاللامغه باشلار؛ لکن بو جىتى، سۆز ايله بيان
 ايدە من. ۶ بن ايسه سۆيلىدە بىلىدىگم ايجۇن فكرى،
 حالى، بر آدمه لسانله آكلاده بىلىرم؛ فقط بى چاره
 كۆپك و سائر حيوانلر، نطقدن محروم اولدۇلرندن
 حاللىنى بنم گى افاده ايدە منلر.
 ۷ بن، بويىم طوغسى اولدىنى حالده يۈرۈرم. باشى
 قولايجه هر طرفه چويرە بىايرم؛ كۆگه طوغسى ده
 قالدیره بىلىرم؛ فقط حيوانلر اۆيله ياپامازلر.

İnsanın sair hayvanlardan farkı

- 1— İnsanın sair hayvanlardan farkı : Söz söylemek, okuyup yazmak, düşünebilmek ilidir.
- 2— İnsan, yaradılığa sair hayvanlardan çok farklıdır.
- 3— Sair hayvanlarda da his vardır; meselâ : köpek, sahibini görünce tanır.
- 4— Birçok sene geçse de unutmaz.
- 5— Sevinip kuyrugunu sallamağa bağlar; lakin bu hissini, söz ile beyan edemez.
- 6— Ben ise söyleyebildiğim için fikrimi, halimi, bir adama lisanımla anlatabilirim; fakat bıçare köpek vesair hayvanlar, nutukdan mahrum olduklarından hallerini benim gibi ifade edemezler.
- 7— Ben, boyum doğru olduğu halde yürürüm. Başımı kolayca her tarafa çevirebilirim; göğe doğru da kaldırayabilirim fakat hayvanlar öyle yapamazlar.

^۸ انسانك: گۆرۈمك، ايشيتمك، قۇقلا مق، بر شيئك
 طاديني آلمق، آل و سائر اعضاي بدنله بر شيئك ناصل
 اولديغنى طوموق جىسلىرى وار در ^۹ . گۆز، گۆرۈر.
 قۇلاق، ايشيدير ^{۱۱} . بورون، قۇقۇ طويار ^{۱۲} . دىل، بر شيئك
 طاديني آلىر ^{۱۳} . آل و سائر اعضاي بدن دىنى بر شيئك
 ناصل اولديغنى حس ايدر ^{۱۴} . بونلره: (خواسي نعمه ظاهره)
 دىرلر ^{۱۵} . بو حسلر، حيوانلرده ده وار در ^{۱۶} . حتى بعض
 حيوان، انساندن ده زياته گۆرۈر و قۇقۇ آلىر.
^{۱۷} بن، آياقلىرمله يۈرۈيه بىلديگى، گۆزلىرمله گۆ.
 ره بىلديگى، قۇلاقلىرمله ايشيده بىلديگى، دىلله
 طاتيدىغى، آغزىله يىيه بىلديگى، بورىغىله قۇقۇ
 آله بىلديگى بىلىرم؛ لكىن حيوانلر بىلىزلر ^{۱۸} . هر شيئى
 سۇق قىيىقتله، يعنى: يارادىلىشلىرى اقتضاسىدىن اولەرق
 بىلمىكسىزىن اجرا ايدرلر.

8— İnsanın : Görmek, ıstımk, koklamak, bir şeyin tadını almak, el ve سایر Azâ-yı bedenle bir şeyin nasıl olduğunu duymak hisleri vardır.

9— Göz, görür.

10— Kulak, ıstır.

11— Burun, koku duyar.

12— Dil, bir şeyin tadını alır.

13— El ve سایر Azâ-yı beden dahil bir şeyin nasıl olduğunu hisseder.

14— Bunlara : (Havvâs-ı hamse-i zâhire) derler.

15— Bu hisler, hayvanlarda da vardır.

16— Hatta bazı hayvan; insandan daha ziyâde görür ve koku alır.

17— Ben, ayaklarımla yürüyebildiğimi, gözlerimle görebildiğimi, kulaklarımla ıstı-
tebildiğimi, dilimle tatdığımı, ağızımla yiyebildiğimi, burnumla koku alabildiğimi
bilirim; lakin hayvanlar bilmezler.

18— Herşeyi sevk-i tabiatla, yani : yaradılışları ıktizâsından olarak bilmeksizin icrâ
ederler.

۱۹ بن، ادراکه مالک اولدیم ایچون هر شیئی دوشو.
نه بیلیم؛ مثلا: بر خانه به نیچون: قاپی، پنجره، اوجاق
لازم اولدینی بیلیم. پنجره لره نیچون جام طایلدینی،
بر قابه نیچون قولپ یاپیلدینی آکلارم.

۲۱ بر چیزمه یاقیق ایچون: دمیر، یاخود پاچاوره قوللا.

نیلما یوب ده نیچون مشین قوللانیلدینی فرق ایدهرم.

۲۲ گل ایله قرنفیل، برر چیچکدر. ۲۳ ایکسینک ده رنکلی،

قوقولری، پک گوزلدر. ۲۴ ایکسی ده بر از وقت آچیلیر؛

صوگره صولار؛ لکن گلک قرنفیلدن فرق واردر.

۲۵ رنکلی، بیچیملی بر دگلدر. ۲۶ یاپراقلی ده بر برینه

بکزه من. ۲۷ برده گلک دیکنی واردر؛ قرنفیلک یوقدر.

۲۸ بن، گل ایله قرنفیلی پک گوزل فرق ایدهرم؛

اتا حیوان فرق ایدهرم.

۲۹ ایشته بونلری، عقل، فکر سچر. بوايسه جناب

حقیق، انسانلره مخصوص بر ویرگیسیدر.

19— Ben, idrâke mâlik olduğum için herşeyi düşünebilirim; meselâ : Bir hâneye niçün : kapı, pencere, ocak lazım olduğunu bilirim.

20— Pencereleere niçün cam takıldığını, bir kaba niçün kulp yapıldığını anlarım.

21— Bir çizme yapmak için : Demir, yahut paçavra kullanılmayıp da niçün meşin kullanıldığını fark ederim. 22— Gül ile karanfil, birer çiçektir.

23— İkisnin de renkleri, kokuları, pek güzeldir.

24— İkisi de biraz vakit (bir müddet) açılır; sonra solar; lakin gülün karanfilden farkı vardır.

25— Renkleri, biçimleri bir değildir. 26— Yaprakları da birbirine benzemez.

27— Bir de gülün dikenli vardır; karanfilin yoktur.

28— Ben; gül ile karanfili pek güzel fark edebilirim; amma hayvan fark edemez.

29— İşte bunları, akıl, fikir seçer. Bu ise Cenâb-ı Hakkın, insanlara mahsus bir vergisidir.

نباتات

۱. اوت، چىچىك، آفاج و بونلر گى طوپراقده بيتن
هر شىئە: {نباتات} دىنىر.

۲. نباتاتك بر قسمى، انسانلرە، بر قسمى، حيوانلرە برر
يىدەجك اولمق اؤزرە يارادىلمشدر. ۳. بونلردن چىگ
ويا پىشيريلىرك انسانلر دلفندن يىنلرە: {سبزوات}
اسمى ويريلير. ۴. پىشيريلىكسزىن يىنلرە دە: {يىمش}
دىنىر.

۵. نباتاتك بر طاقى، علاجە، بر طاقى دە سؤسە
يارار. ۶. نباتاتك وجودىنك بر قسمى طوپراق ايچندە
اولور. بوگئا: {كۆك} دىنىر. ۷. نباتات، كندى غذا لىنى:
طوپراقدن، صودن و هوا دن آليرلر.

۸. تازە نباتاتى پاك سؤەرم. ۹. رنكلرى، گورۇنۇشلرى،
خوشمە گيدر. ۱۰. بىلدىگم سبزوات چوقدر. ۱۱. بونلردن:
فاصوليەي، بزلياي، لاحتەي، هاووجى، خىيارى،
مايدانوتى، شالغامى، انكىنارى، بامىيەي، قاباغى،

Nebâtât

- 1— Ot, çiçek, ağaç ve bunlar gibi toprakda biten herşeye : (Nebâtât) denir.
- 2— Nebâtâtın bir kısmı, insanlara, bir kısmı, hayvanlara bîrer yiyecek olmak üzere yaratılmıştır.
- 3— Bunlardan çığ veya pıstırılarak insanlar tarafından yenenlere : (Sebzevât) ismi verilir. 4— Pıstırılmaksizin yenenlere de (Yemiş) denir.
- 5— Nebâtâtın bir takımı, ilâca, bir takımı da süsə yarar.
- 6— Nebâtâtın vücûdünün bir kısmı toprak içinde olur. Buna : (Kök) denir.
- 7— Nebâtât; kendi gıdalarını : Toprakdan, sudan ve havâdan alırlar.
- 8— Tâze nebâtâtı pek severim.
- 9— Renkleri, görünüşleri; hoşuma gider. 10— Bildiğim sebzevât çoktur.
- 11— Bunlardan : Fasulyeyi, bezelyeyi, lahanayı, havucu, hıyarı, maydanosu, enginarı, şalgamı, bamyayı, kabagı...

باطیجانی، سمیز اۆتنی، کره ویزی، پیراصیدی، سوغا.
نی، دوماتسی، ابه گۆنجی بی طانیرم.

^{۱۲} بوغدای، آرپه، چاودار، یولاف، یرالمسی، پاتاس،
مصر بوغدایی، تارلارده اولور ^{۱۳} پاك گۆزل طانیرم.
^{۱۴} بونلرین بوغدای ایله مصر بوغدایی دهایی طانیرم.
^{۱۵} عیشلرک: رزیکاری، گۆرۈنۈشلری، قوقولری،
خوش و لطیفدر. ^{۱۶} باشلیقلری شونلار در:

^{۱۷} آرهود، آلماء، آریک، کیراز، ویشنه، زردالو، شفتالو،
قایسی، اۆزۈم، بادام، جویز، فندیق، خرماء، اینجیر، نار،
آیوا، پورتقال، طورونج، ماندالینه، چیلک، دوت،
قاره دوت، قیزیلجیق، کستانه، موشتوله، قارپوز، قاه.
وون، آغاج قاوونی، عذاب، فستیق، شام فستیقی،
لیون، کچی بۆینوزی، هندستان جویزی.

^{۱۸} عیشلرک اولملری آزیینیر ایسه فائده لیدر. ^{۱۹} خام،
چۆرۈک عیشلر، ضرر لیدر. ^{۲۰} اویلا: خام، چۆرۈک
عیشلری ییین چۆچۈقلر، خسته اولورلر.

... Patlıcanı, semizotunu, kerevizli, pırasayı, soğanı, domatesi, ebeğümeciği tanırım.

12— Bugday, arpa, çavdar, yulaf, yer elması, patates, mısır bugdayı tarialarda olur.

13— Pek güzel tanırım.

14— Bunlardan bugday ile, mısır bugdayını daha iyi tanırım.

15— Yemişlerin: Renkleri, görünüşleri, kokuları, hoş ve lâtîfdir.

16— Başlıcaları şunlardır:

17— Armut, elma, erik, kiraz, vişne, zerdâli, şeftâli, kayısı, üzüm, bâdem, ceviz, fındık, hurma, incir, nar, ayva, portakal, turunc, mandalina, çilek, dut, kara-dut, kızılcık, kestâne, muşmula, karpuz, kavun, ağaç kavunu, unnaab, fıstık, şam fıstığı, limon, keçi boynuzu, hindistan cevizi.

18— Yemişlerin olmaları az yenir ise de faydalıdır.

19— Ham, çürük yemişler, zararlıdır.

20— Öyle: Ham, çürük yemişleri yiyen çocuklar; hasta olurlar.

۲۱ آغاچلار، بزم اینچۇن گۈزل گۈزل يېمىشلار ويرير.
 ۲۲ بهار مۆتىئىندە: رنگارنگ چىچەكلەرلە، يېشىل ياپراقلارلە
 گۈزل مەنى خۇشالاندېرير؛ گۈللەر مەنى سىغالاندېرير.
 ۲۳ ياز مۆتىئىندە، لطيف گۈللەرلە بىزى، گۈنەشك سىجا.
 ۲۴ غەندەن قۇرۇر. قىشەن دە اۆدۈنلەرلە، كۆۈرلەرلە بىزى
 اېصيدير.

۲۵ آغاچلار كۆكلەرنى، تۇپراق بىلەر. هوا، ياغۇر،
 گۈنەش دىن آغاچلار بۇيۇدۇپ يېمىشلەرنى يېتىلدېرير.
 ۲۶ آغاچلار كۆپۈرەقدىن يوقارى اۆلان قىسى، كۈتۈڭكى
 ۲۸ در. بو كۈتۈك، قابۇق ايلە ساريليدىر.

۲۹ قىشەن، ياپراقلىرى، يېمىشلىرى دۆكۈلۈپ تۇپ قۇرۇ
 قالان، سۇسلىرى غائب اۆلان آغاچلار، ايلەك بەھاردە
 يېڭىدىن جان بولۇرلار؛ تۇمۇرجۇق چىقارمە. باشلارلار.
 ۳۰ بو تۇمۇرجۇقلار كۆزىنى ساريلاش اۆلان قابۇقلار.
 ۳۱ آيا تۇڭكى گېلى بىر شى ايلە اۆرۈلۈدۇر. بو تۇمۇرجۇقلار،
 بۇيۇيدۇر كۈپاتلار

21— Ağaçlar, bizim için güzel güzel yemekler verir.

22— Bahar mevsiminde: Rengârenk çiçekleriyle, yeşil yapraklarıyla gözlerimizi hoşlandırı; gönüllerimizi saflandırır.

23— Yaz mevsiminde, lâtif gölgeleriyle bizi, güneşin sıcakından korur.

24— Kışın da odunlarıyla, kömürleriyle bizi ısıtır.

25— Ağaçların köklerini; toprak besler.

26— Hava, yağmur, güneş dahil ağaçları büyütop yemeklerini yetiştirir.

27— Ağaçların topraktan yukarı olan kısmı, kütüğüdür.

28— Bu kütük, kabuk ile sarıdır.

29— Kışın, yaprakları, yemekleri dökülüp kupkuru kalan, süsleri kaybolan ağaçlar, ilkbaharda yeniden can bulurlar; tomurcuk çıkarmaya başlarlar.

30— Bu tomurcukların üzerine sarılmış olan kabuklar, ayva tüyü gibi bir şeyle örtülüdür.

31— Bu tomurcuklar, büyüyerek patlar.

^{۳۲} . اوجلرندن : فیلزلر ، اوافاجق یاپراقلر .
^{۳۳} چیتار . فیدانلر ، آغاجلر ، بۆیۆمه لر ی ایچون لازم
اولان قوتی ، طوبراتدن و هوا دن آیلرلر .
^{۳۴} آغاجك قابوغنه بر ضرر طوقونورسه چوق دفعه
قوتدن دوشر^{۳۵} . بعض کره ده بۆتۆن بۆتۆن قورور ؛ آرتق
عیش ویرمن اولور .

32— Uçlarından : Filizler, ufacık yapraklar çıkar.

33— Fidanlar, ağaçlar, büyümeleri için lazım olan kuvveti, topraktan ve havadan alırlar.

34— Ağacın kabuğuna bir zarar dokunursa çok defâ kuvvetden düşer.

35— Bâzı kerre de bütün bütün kurur; artık yemiş vermez olur.

BU KİTAP : Bütünyle bir, arşiv kitabıdır.
Ecdâdımızdan bize kalan paha biçilmez arşivlerimizi
okumak, tanımak ve tanıtmak için hazırlan-
mıştır.

BU KİTAP :
Evinizde,
Büronuzda,
Masanızın başında,
Ve her istediğiniz yerde,
ARŞİV YAZIMIZIN yâni **OSMANLICA'nın;**
yazılışını ve okunuşunu;
● Kendi kendinize,
● Kendi harfleriyle,
● Ve en kolay şekilde... öğrenmeniz için hazırlan-
mıştır.

BU KİTAP :
Kitabından - kitâbesine,
Târihinden - vakfiyesine,
Medeniyetinden - coğrafyasına kadar... Osmanlıyı
ve Osmanlı kültürünü tanımak isteyenlerin
ilk kitabıdır.

DAĞITIM :

NEDVE YAYINLARI

Tuzcular İçi No: 2

Tel : 3013

KONYA

FİATİ : 10 Lira